

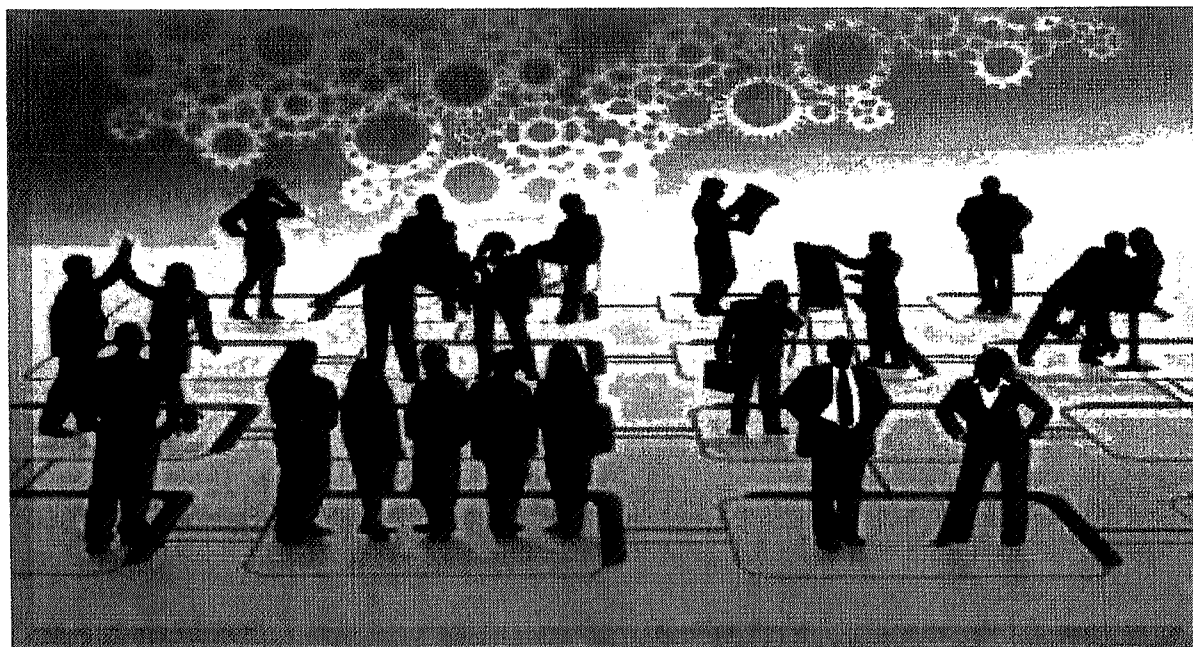

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

S I N T E Z A

**rapoartelor încheiate asupra contului anual de
execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe
anul 2015 la**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ**

Colectivul de elaborare:

Curtea de Conturi a României - Departamentul V

Conf.univ.dr. Ioan HURJUI - Șef Departament

Petronela ROTARIU - Director

Daniela STOIAN - Director adjunct

Anca MOISEI - Auditor public extern

Adresa:

Curtea de Conturi a României

Strada Lev Tolstoi, nr. 22-24, sector 1, București

Telefon: (+40) 21.30.78.706; Fax : (+40)21.30.78.894

E-mail: DepartamentV@rcc.ro

Site: <http://www.curteadeconturi.ro>

CUPRINS

<i>Cuprins</i>	1
<i>Abrevieri</i>	2
<i>1. Introducere</i>	3-4
<i>2. Ocuparea și șomajul în Uniunea Europeană</i>	4-5
<i>3. Ocuparea și șomajul în România</i>	6-12
<i>4. Scurtă prezentare a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă</i>	13-18
<i>5. Analiza de ansamblu a situațiilor financiare ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă</i>	19-23
<i>6. Constatările, concluziile și recomandările Curții de Conturi a României urmare a misiunilor de audit financiar desfășurate în anul 2016</i>	24-32
<i> Constatări identificate</i>	25-30
<i> Punctul de vedere al conducerii entității verificate</i>	31
<i> Recomandările formulate pentru eliminarea deficiențelor</i>	31-32
<i>7. Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise anii anteriori</i>	33-35
<i>8. Opinia de audit</i>	35-36

ABREVIERI

ANAF	Agenția Națională de Administrare Fiscală
ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
BNR	Banca Națională a României
INS	Institutul Național de Statistică
MMFPSPV	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
ONRC	Oficiul Național al Registrului Comerțului
PIB	Produsul Intern Brut
RODAS	Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curtii de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități
SEE	Spațiul Economic European
UE	Uniunea Europeană

1. INTRODUCERE

Prezentul raport este destinat Parlamentului României, Guvernului și opiniei publice. Raportul a fost redactat în baza constatărilor, concluziilor și recomandărilor cuprinse în rapoartele întocmite ca urmare a misiunilor de control/audit asupra contului anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2015, care s-au desfășurat la nivelul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (denumită în continuare ANOFM), precum și la unele agenții teritoriale pentru ocuparea forței de muncă și centre regionale pentru formarea profesională a adulților, entități aflate în subordinea ANOFM.

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă este instituție publică cu personalitate juridică, sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV), care aplică politicile și strategiile privind ocuparea forței de muncă și formarea profesională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă, elaborate în contextul Legii nr.76/2002 *privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă* și asigură coordonarea, îndrumarea și controlul activității unităților din subordine, în scopul aplicării unitare a legislației în domeniul specific de activitate și al realizării atribuțiilor ce le revin acestora, potrivit legii. De asemenea, **ANOFM asigură și aplicarea măsurilor pentru stimularea ocupării forței de muncă**, care se adresează atât persoanelor în căutarea unui loc de muncă cât și angajatorilor.

Obiectivul general al auditului financiar a fost acela de a obține o *asigurare rezonabilă* asupra faptului că:

- situațiile financiare auditate nu conțin denaturări semnificative ca urmare a unor abateri sau erori, permițând astfel să se exprime o opinie cu privire la măsura în care acestea sunt întocmite de către entitate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă;

- modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli al ANOFM au fost în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Obiectivul specific al acțiunii de control a privit, în principal, *constituirea și utilizarea fondurilor publice destinate stimulării creării locurilor de muncă*.

Rapoartele de audit/control încheiate au fost transmise ANOFM și au la bază constatările rezultate din sintetizarea, analizarea și interpretarea probelor de audit colectate la nivelul ANOFM, cât și aspectele cuprinse în rapoartele întocmite de către camerele de conturi teritoriale, care au desfășurat acțiuni de audit/control la nivelul agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă și centrelor regionale pentru formarea profesională a adulților.

Misiunile s-au efectuat în temeiul prevederilor art. 21, alin. (3) și ale art. 26 din **Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi**, republicată, a **Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități**, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 155/2014, precum și în conformitate cu standardele proprii de audit, elaborate în baza standardelor internaționale de audit.

2. OCUPAREA SI SOMAJUL ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

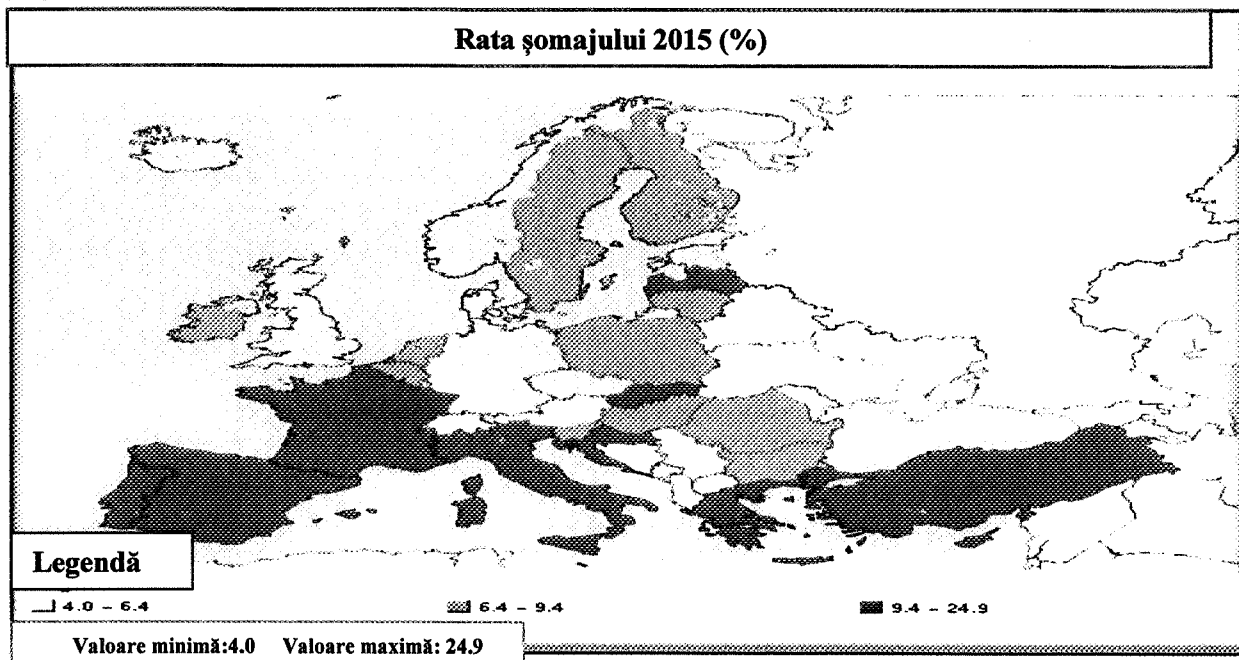

În anul 2015, **populația activă**¹ (populația ocupată și șomerii) în țările membre ale Uniunii Europene a fost de **238.365 mii persoane**, din care 22.873 mii erau **șomeri**², potrivit datelor statistice publicate pe site-ul Eurostat.

Conform aceleiași surse, **rata de ocupare**³ a populației în vârstă de muncă între 20-64 de ani în UE a fost de **70,1%**, la o distanță de 4,9 puncte procentuale față de ținta de 75% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020.

Potrivit Eurostat, **rata șomajului**⁴, în anul 2015 la nivelul UE a fost de 9,4%, în scădere cu 0,8% față de anul 2014 și cu 1,5% față de anul 2013.

O imagine de ansamblu asupra ratei șomajului înregistrată la nivelul țărilor membre ale Uniunii Europene, cât și a țărilor din Spațiul Economic European⁵, în anul 2015, se prezintă astfel (Figura nr.1):

¹ Populația activă din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii.

² Conform definiției Biroului Internațional al Muncii, șomerii sunt persoanele în vârstă de 15-74 ani care îndeplinesc simultan următoarele 3 condiții: (i) nu au un loc de muncă; (ii) sunt disponibile să înceapă lucrul în următoarele două săptămâni; (iii) s-au aflat în căutare activă a unui loc de muncă, oricând în decursul ultimelor patru săptămâni.

³ Rata de ocupare reprezintă ponderea populației ocupate din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă

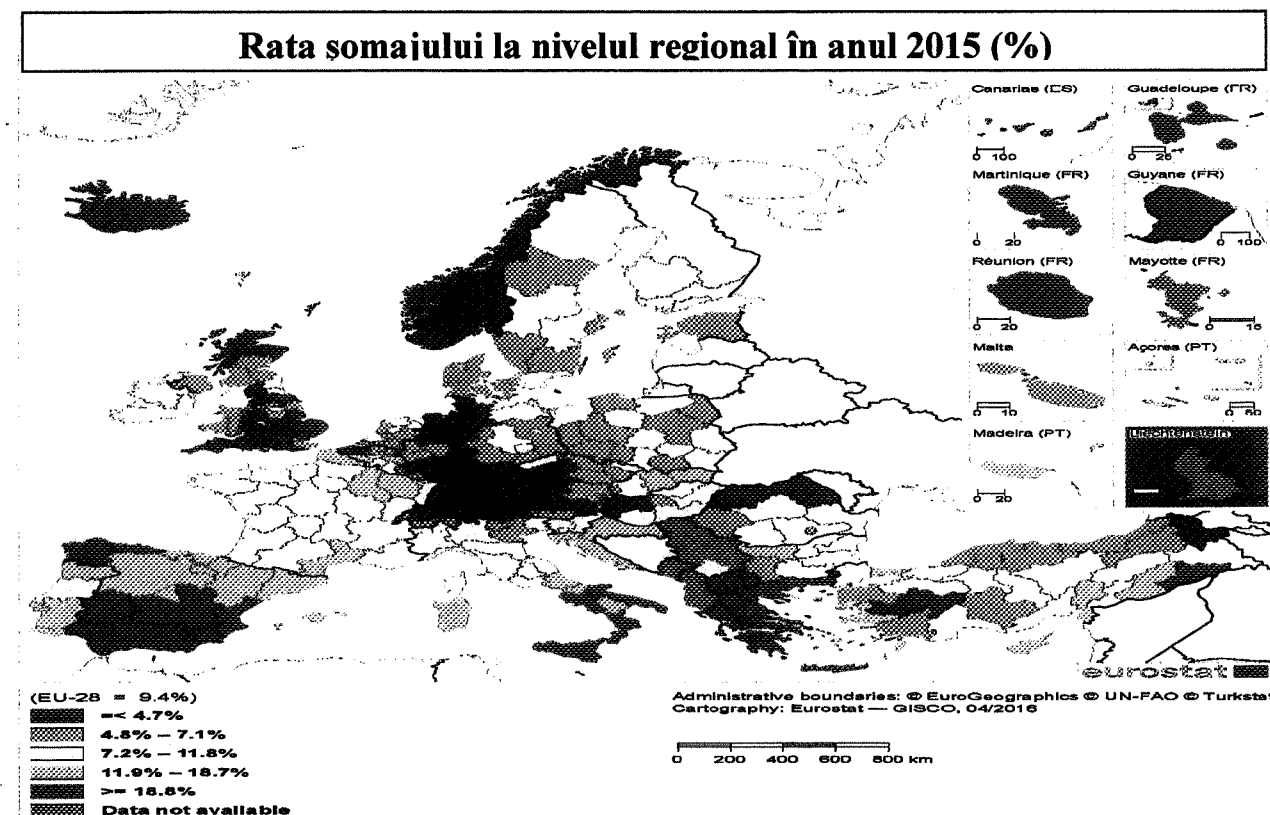
⁴ Rata șomajului reprezintă ponderea șomerilor în populația activă și se calculează de către Institutul Național de Statistică, pe baza unei anchete în circa 30.000 de gospodării - Cercetare statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO), care se realizează trimestrial, în conformitate cu Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr.577/1998 cu privire la organizarea unei anchete statistice selective asupra forței de muncă în Comunitatea Europeană.

⁵ Spațiul Economic European cuprinde cele 28 state membre ale UE și încă trei state care nu sunt membre UE și anume Islanda, Norvegia și Lichtenstein

Cea mai mică rată a șomajului, în anul 2015, a fost înregistrată în Cehia (5,1%), Marea Britanie (5,3%) și Malta (5,4%), iar la polul opus s-a situat Grecia, cu o rată a șomajului de 24,9% și Spania cu 22,1%.

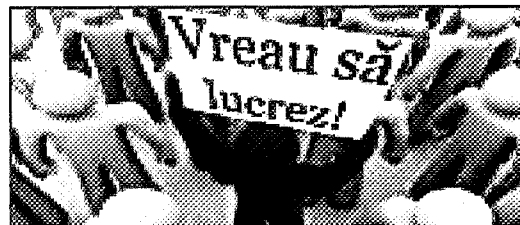
Uniunea Europeană a instituit un **nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică**, denumit **NUTS-2**, pentru a facilita colectarea, dezvoltarea și publicarea unor **statistici regionale** armonizate în UE. Acest sistem ierarhic ajută și la realizarea de analize socioeconomice în cadrul regiunilor și la încadrarea intervențiilor în contextul politicii de coeziune a UE.

Rata șomajului înregistrată în anul 2015 la nivelul celor 276 de regiuni (NUTS-2) din cadrul țărilor membre ale Uniunii Europene, se prezintă astfel (*Figura nr.2*):

În anul 2015, la nivelul celor 276 de **regiuni ale țărilor membre ale Uniunii Europene** (rezultate datorită diversității socio-economice și culturale a societății), rata șomajului variază, potrivit clasificăției NUTS-2, cele mai mici rate fiind înregistrate în regiunile din Germania (Freiburg și Niederbayern - 2,5 % și Oberbayern și Oberpfalz - 2,7 %), urmate de Cehia (Praga - 2,8 %), în timp ce dintre cele mai ridicate rate ale șomajului s-au înregistrat în Spania (Melilla - 34,0 %, Andalucia-31,5%, Canarias și Extremadura 29,1%) și în Grecia (Dytiki, Makedonia-30,7%).

3. OCUPAREA SI SOMAJUL ÎN ROMÂNIA

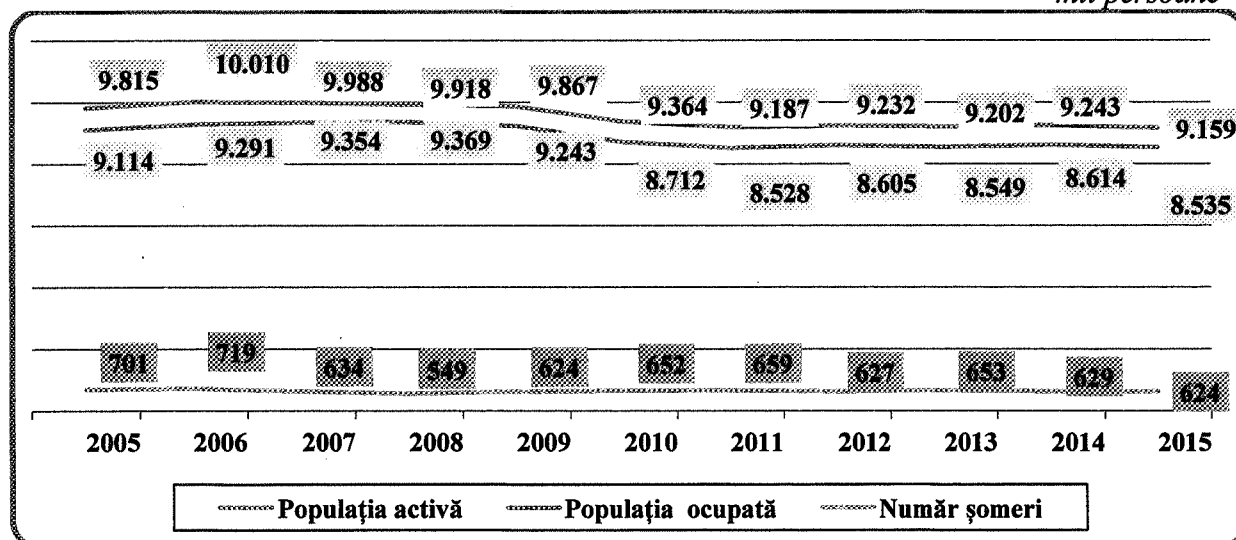

Pentru înțelegerea sistemului asigurărilor pentru șomaj din România, a progreselor înregistrate până în anul 2015 în domeniul ocupării forței de muncă, se impune o analiză a populației active, a ratei de ocupare, a ratei șomajului, precum și a evoluției numărului de șomeri.

Populația activă a României, în anul 2015, era de 9.159 mii persoane, din care 8.535 mii erau persoane ocupate și 624 mii erau șomeri.

Evoluția populației active, populației ocupate și a numărului de șomeri în România, în perioada 2005-2015, potrivit datelor EUROSTAT, în mii persoane, se prezintă grafic după cum urmează:

Graficul nr.1
-mii persoane-

Sursa: Eurostat

În toată această perioadă, și pe fondul scăderii natalității, pe măsură ce a scăzut populația activă, a scăzut simțitor și populația ocupată, ceea ce s-a reflectat și în diminuarea numărului de șomeri care, în anul 2015 erau în număr de 624 mii persoane, față de anul 2005, când s-a înregistrat un număr de 701 mii șomeri.

Totodată, între numărul de șomeri și numărul de persoane ocupate este o relație invers proporțională, în sensul că, odată ce crește numărul persoanelor ocupate, scade numărul șomerilor și invers.

În anul 2015 nu s-au înregistrat valori care să schimbe concluziile generale formulate anul precedent pentru această perioadă. Astfel că, anul 2006 rămâne anul în care s-a înregistrat cel mai mare număr de persoane reprezentând populația activă (10.010 mii persoane) și cel mai mare număr de șomeri (719 mii persoane), iar anul 2008 s-a remarcat cu cel mai mare număr de persoane ocupate (9.369 mii persoane) și, prin urmare, s-a înregistrat cel mai mic număr de șomeri, respectiv 549 mii persoane.

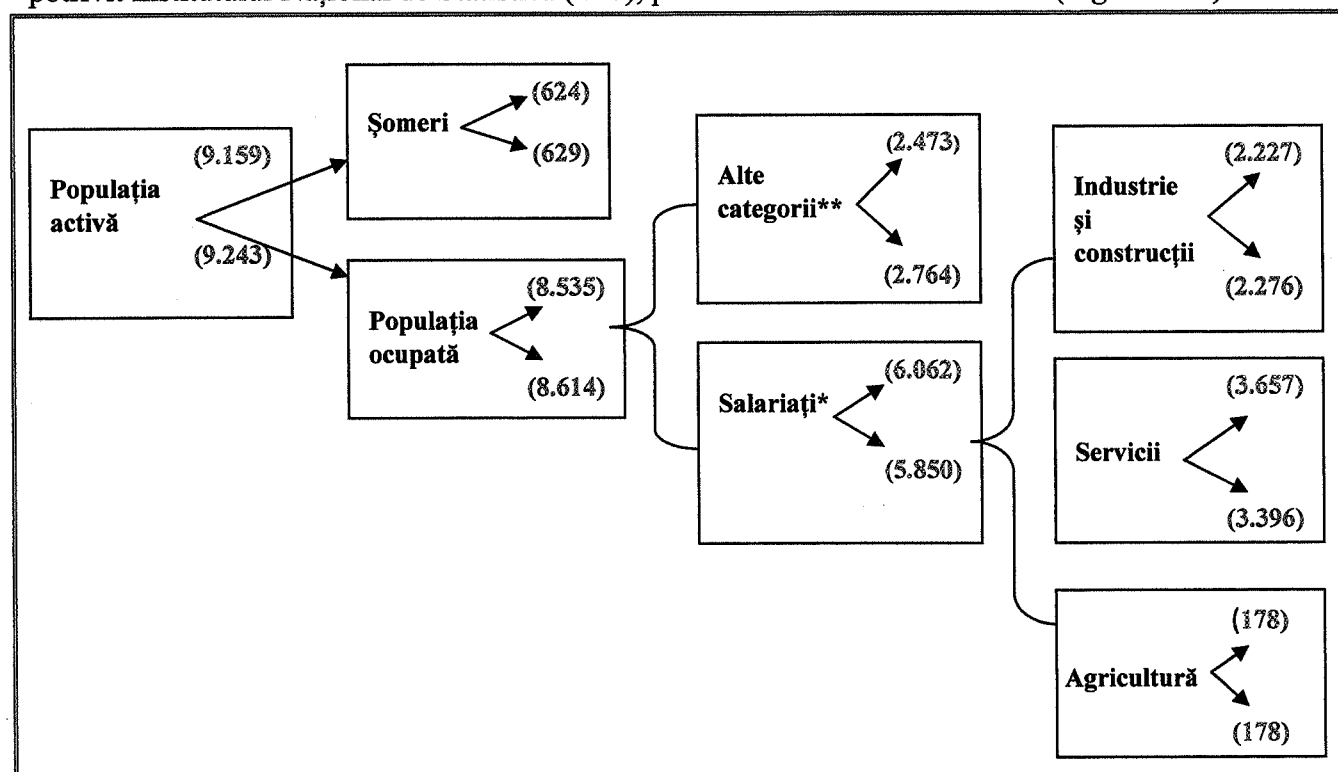
În perioada 2005-2015, anul în care s-a înregistrat cea mai mare scădere este anul 2010 când, față de anul precedent (2009), a scăzut atât populația activă (cu circa 522 mii persoane), cât și populația ocupată (cu circa 531 mii persoane).

Și în anul 2015, la fel ca în toată perioada analizată, populația ocupată deține circa **93% din populația activă**, nefiind înregistrate modificări semnificative de la un an la altul, iar **șomerii** reprezintă, anual, diferența dintre populația activă și cea ocupată, adică în medie circa 7%.

Populația activă

În structură, populația activă a României, în anul 2015, de 9.159 mii persoane (8.535 mii persoane ocupate și 624 mii șomeri) era formată din 5.243 mii bărbați și 3.916 mii femei, dintre acestea 5.013 mii de persoane proveneau din mediul urban și 4.146 mii de persoane erau din mediul rural.

Categoriile cuprinse în populația activă a României (**mii persoane**) din anii **2014 și 2015**, potrivit Institutului Național de Statistică (INS), prezentau următoarea structură (Figura nr.3):

Sursa: Institutul Național de Statistică/Comunicat de Presă nr.96/17.04.2015 și nr.100/18.04.2016

*Inclusiv forțele armate și asimilați și persoanele care lucrează în sectorul informal și la negru.

**Alte categorii: patroni, lucrători pe cont propriu, lucrători familiali neremunerați și membrii ai unei asociații agricole sau ai unei cooperative neagricole

verde	-	anul 2015
albastru	-	anul 2014

Populația activă a României a scăzut cu 84 mii de persoane comparativ cu anul 2014, când aceasta era de 9.243 mii persoane. Aceasta s-a datorat scăderii populației ocupate cu 79 mii persoane în anul 2015 comparativ cu anul precedent, concomitent cu reducerea numărului de șomeri cu 5 mii persoane față de anul 2014.

La rândul său, **populația ocupată a scăzut pe fondul unei diminuări semnificative a populației care cuprinde alte categorii decât salariații**, respectiv *patroni, lucrători pe cont propriu, lucrători familiari neremunerați și membrii ai unei asociații agricole sau ai unei cooperative neagricole*, chiar dacă **numărul de salariați a înregistrat o creștere de 212 mii persoane în anul 2015 comparativ cu anul precedent**.

Salariații din domeniul serviciilor au înregistrat o creștere mai mare în anul 2015 comparativ cu anul 2014 (261 mii persoane), față de cei din domeniul industriei/construcțiilor care au înregistrat o scădere în anul 2015 față de anul 2014 cu 49 mii persoane.

Rata de ocupare

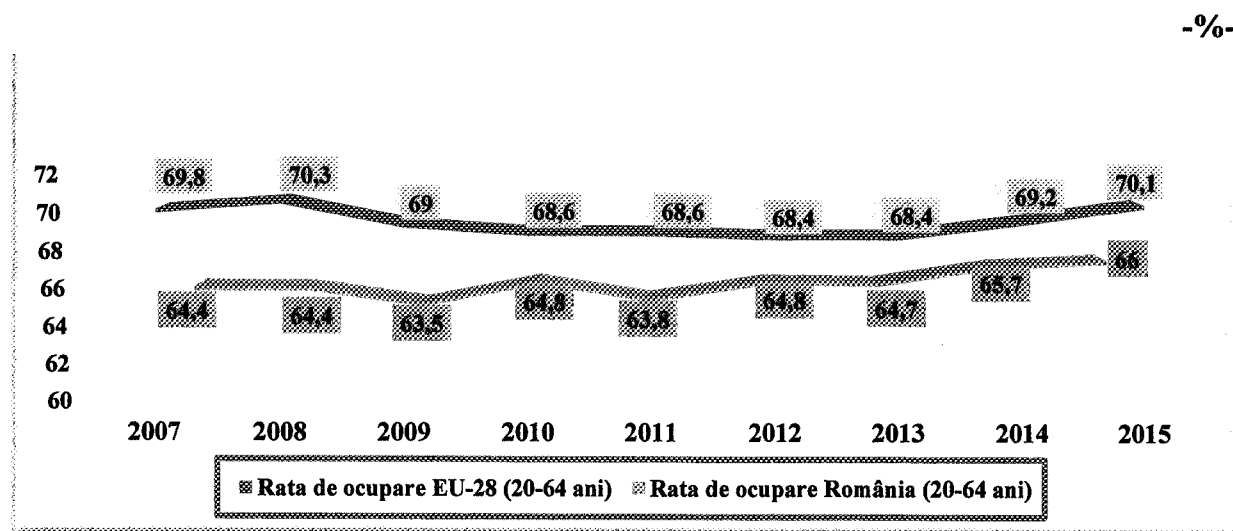
➔ Rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20-64 ani, în contextul Strategiei Europa 2020

În contextul Strategiei Europa 2020, la nivelul Uniunii Europene (UE) analiza ratei de ocupare se realizează pentru **segmentul de populație cu vârsta cuprinsă între 20-64 ani**, prin care s-a prevăzut ca **75% din această populație ar trebui să aibă un loc de muncă**.

România, prin *Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020* își propune să impulsioneze eforturile de a atinge **ținta națională** pentru anul 2020, stabilită sub nivelul celei ale Uniunii Europene, și anume o **rată de ocupare de 70% pentru populația în vârstă de 20-64 de ani**.

Potrivit datelor comunicate de către INS, pe același segment de populație, în România, nivelul ratei de ocupare a populației în anul 2015, cu vârstă cuprinsă între 20-64 de ani a fost de **66%**, mai mare cu 0,3% față de anul 2014 și cu 1,3% față de 2013 și **la o distanță de 4 puncte procentuale față de ținta națională de 70%**, stabilită în contextul Strategiei Europa 2020,

Evoluția **ratei de ocupare** a populației în vârstă cuprinsă între 20-64 ani la nivelul UE și a României se prezintă grafic astfel (*Graficul nr.2*):

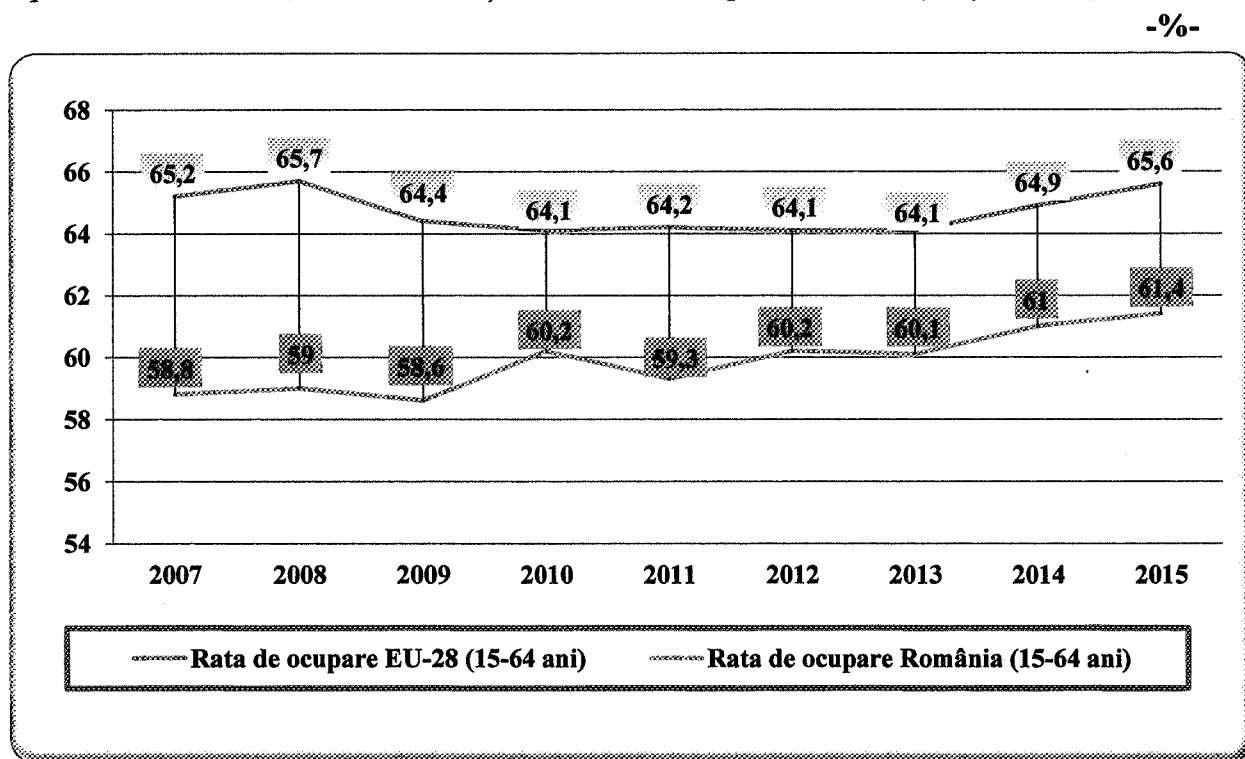
Sursa: Eurostat

Așa cum se poate observa din reprezentarea grafică, în România, **rata de ocupare** a persoanelor în vârstă de **20-64 ani** a înregistrat o **creștere** continuă în perioada **2007-2015**, însă s-a situat **sub cea înregistrată la nivelul Uniunii Europene (70,1%)**.

➔ **Rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 15-64 ani**

România a înregistrat în anul 2015 o **rată de ocupare** a populației cu vârsta de muncă **între 15-64 ani** de **61,4%**, în creștere față de anul anterior cu 0,4%, potrivit datelor Eurostat și ale Institutului Național de Statistică.

Evoluția ratei de ocupare a populației de muncă cu vârsta cuprinsă între 15-64 de ani, în perioada 2007-2015, la nivelul UE și al României, se prezintă astfel (*Graficul nr.3*):

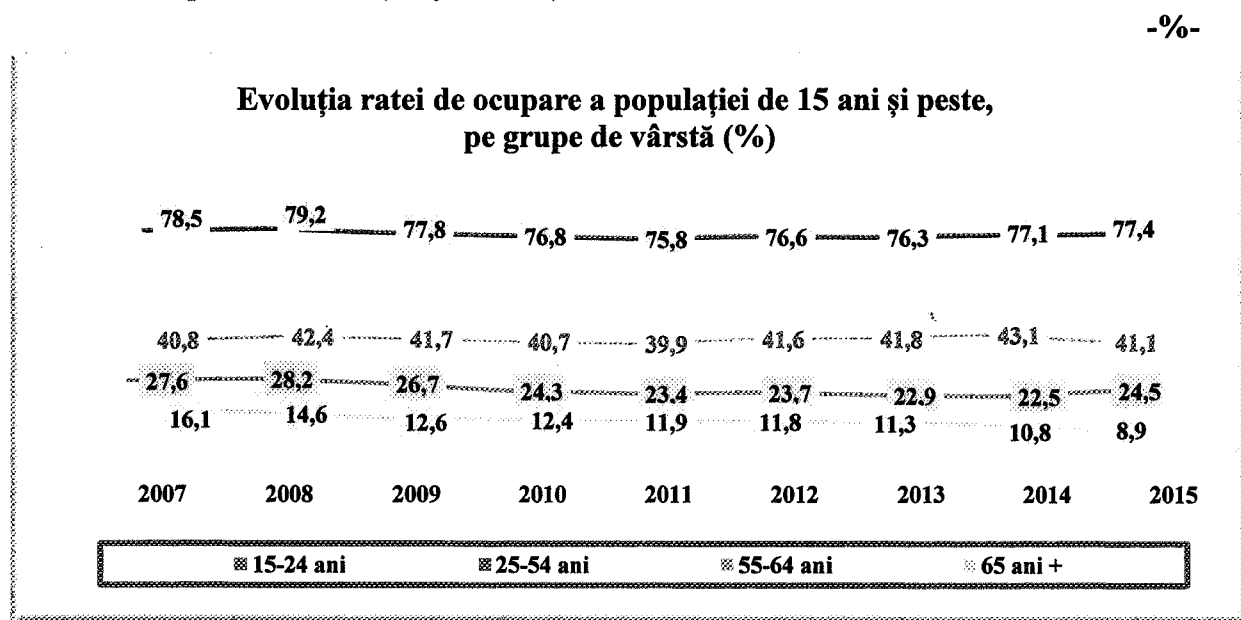
Sursa: Institutul Național de Statistică/Comunicat de Presă

Se reține faptul că, în timp ce în România, în anul 2015, rata de ocupare față de anul 2007 a înregistrat o creștere de 2,6%, la nivelul UE, creșterea ratei de ocupare în anul 2015 față de anul 2007 este de 0,4%, aproape insesizabilă față de evoluția acesteia în România.

În perioada 2007-2015, decalajul cel mai mare (6,7%) dintre rata de ocupare de la nivelul UE și cea de la nivelul României a fost în anul 2008, iar cel mai mic decalaj (3,9%) între România și UE, în ceea ce privește rata de ocupare, s-a înregistrat în anul 2014.

Și în cazul acestui segment al populației cu vârsta între 15-64 ani, **rata de ocupare** a înregistrat o **creștere** în perioada **2007-2015**, însă s-a situat **sub cea înregistrată la nivelul Uniunii Europene**.

Evoluția **ratei de ocupare** a populației de 15 ani și peste, **pe grupe de vârstă** în perioada 2007-2015, se prezintă astfel (*Graficul nr.4*):

Sursa: Institutul Național de Statistică/Comunicat de Presă

Așa cum se poate observa din reprezentarea grafică anterioară, **cea mai mare rată de ocupare** a înregistrat-o grupa de vârstă **25-54 ani** cu o valoare de **77,4%** în anul 2015, în creștere ușoară față de anul 2014. La polul opus s-a situat grupa de vârstă peste 65 de ani cu o rată de ocupare de **8,9%**, în scădere față de anul precedent cu **1,9%**.

De asemenea, potrivit aceluiași surse, similar cu anii anteriori, rata de ocupare a fost mai mare la bărbați (69,5%) și pentru persoanele rezidente în mediul rural (61,7%), iar cu o rată scăzută de ocupare de 24,5% au fost tinerii (în creștere cu 2 % față de anul 2014).

Nivelul cel mai ridicat al ratei de ocupare, în funcție de pregătirea profesională, s-a înregistrat în rândul absolvenților **învățământului superior** (85,3%). Erau ocupate 64,9% dintre persoanele cu nivel mediu de educație și numai 42,6% din cele cu nivel scăzut de educație.

Rezultă că, **pe măsură ce scade nivelul de educație, scade și gradul de ocupare**, astfel încât din totalul persoanelor cu un nivel mediu de educație erau ocupate 65%, în timp ce numai circa jumătate din cele cu un nivel scăzut de educație erau ocupate.

În ceea ce privește grupele de vârstă, se remarcă grupa de vârstă **25-54 ani** cu nivelul cel mai ridicat al ratei de ocupare, unde peste două treimi din această categorie era ocupată, la polul opus se situează grupa de vârstă de peste 65 ani, cu nivelul cel mai scăzut al ratei de ocupare (8,9%).

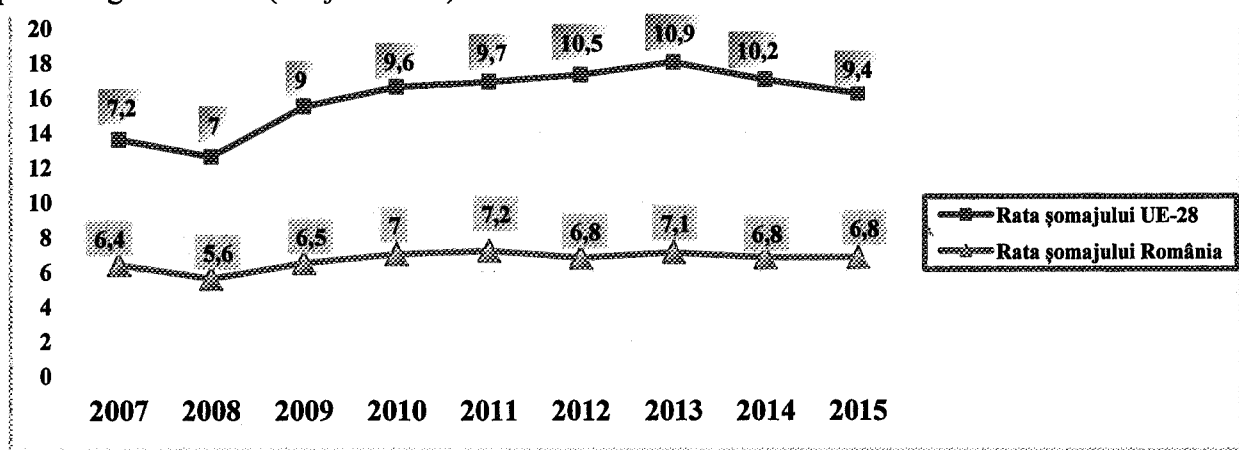
Rata șomajului

În România existau **624 mii șomeri**, în anul 2015, reprezentând **6,8% din populația activă** de 9.159 mii persoane, diferența fiind reprezentată de populația ocupată.

Rata șomajului a fost de **6,8% în anul 2015**, valoare identică cu cea din anul precedent, în scădere cu 0,3% față de anul 2013 și egală cu rata șomajului din anul 2012, potrivit datelor furnizate de Eurostat și INS.

Numărul șomerilor a scăzut cu circa 5% în ultimii 5 ani, respectiv de la 659 mii șomeri în anul 2011 la 624 mii șomeri în anul 2015.

Evoluția ratei șomajului în Uniunea Europeană și România, în perioada 2007-2015 se prezintă grafic astfel (*Graficul nr.5*):

Sursa: EUROSTAT

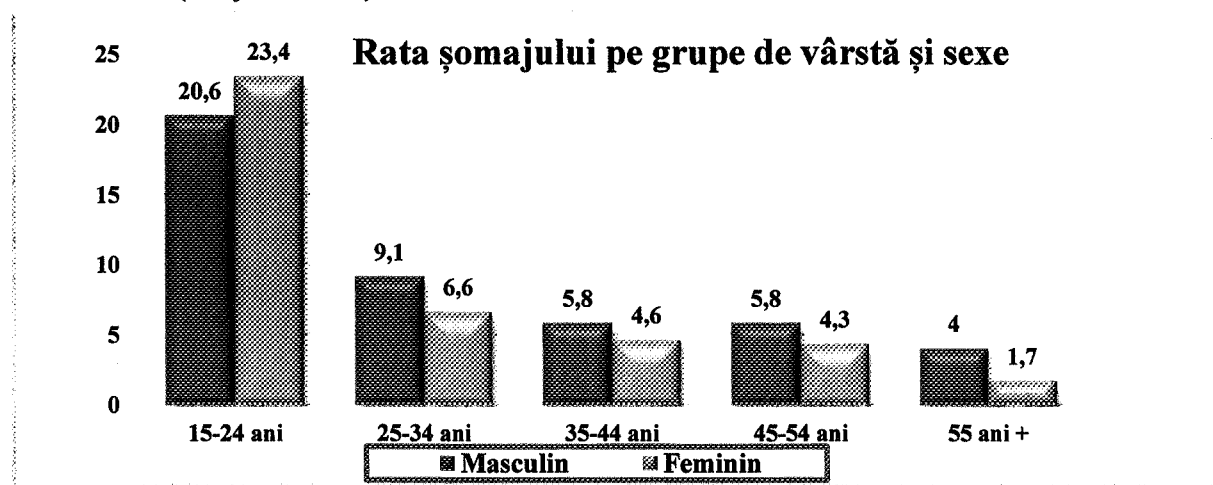
Rata șomajului în România, în toată perioada analizată, a înregistrat o creștere începând cu anul 2009, a stagnat în anumite perioade, dar a fost sub rata șomajului înregistrată la nivelul Uniunii Europene.

Se remarcă anul 2007, în care s-a înregistrat cel mai mic ecart (0,8%) între cele două rate ale șomajului, la polul opus situându-se anul 2013, cu cea mai mare diferență (3,8%) între România și Uniunea Europeană.

Evoluția ratei șomajului în România, a urmat, în general, trendul de la nivelul UE. Există și unele excepții, respectiv anul 2012 când, în România rata șomajului a scăzut față de anul precedent, în timp ce la nivelul UE s-au înregistrat creșteri, precum și anul 2015 când România înregistrează aceeași rată a șomajului ca anul precedent, în timp ce la nivelul UE s-au înregistrat scăderi consecutive în ultimii trei ani (2013-2015).

Referitor la **șomajul înregistrat pe sexe**, ecartul dintre cele două rate ale șomajului a fost de 1,7 ppt. (7,5% la bărbați față de 5,8% la femei), iar **pe medii de rezidență** diferența a fost de 0,4 ppt. (7% în urban față de 6,6% în rural).

Reprezentarea grafică a **ratei șomajului pe grupe de vârstă și sexe**, în anul 2015 se prezintă astfel (*Graficul nr. 6*):

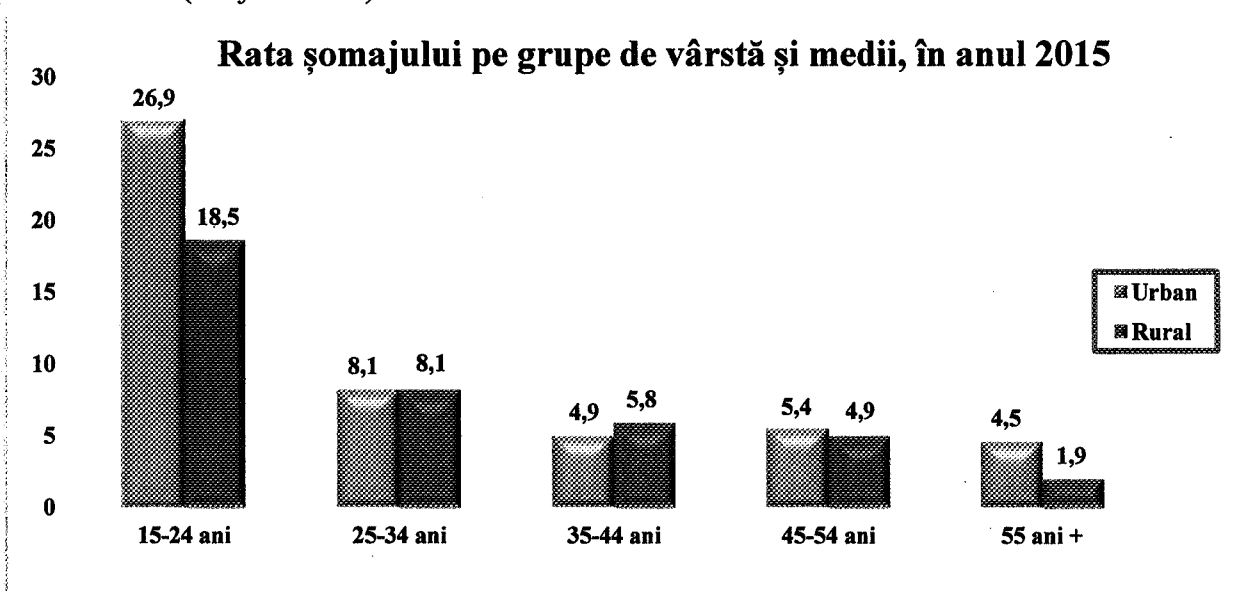

Sursa: Institutul Național de Statistică

Astfel, în anul 2015, **cea mai ridicată rată a șomajului** a înregistrat-o grupa de vârstă între **15-24 ani**, respectiv persoanele de gen feminin (23,4%), urmată de grupa de vârstă 25-34 ani cu 9,1% pentru bărbați și 6,6% pentru femei. La polul opus, cu **cea mai mică rată a șomajului** s-a situat grupa de vârstă **peste 55 de ani** cu 4% la bărbați și 1,7% la femei.

Din graficul anterior rezultă că, pentru trei din cele patru categorii de vârstă, **bărbații au înregistrat o rată a șomajului mai mare decât femeile**, excepție făcând tinerii din categoria cuprinsă între 15-24 ani, unde situația este inversă, adică șomajul în rândul persoanelor de sex feminin este peste nivelul șomajului persoanelor de sex masculin.

Reprezentarea grafică a **ratei șomajului pe grupe de vârstă și medii**, în anul 2015 se prezintă astfel (*Graficul nr. 7*):

Sursa: Institutul Național de Statistică

Pe **medii de rezidență**, tot grupa de vârstă **15-24 ani** a înregistrat **cea mai ridicată rată a șomajului** de 26,9% în mediul urban și de 18,5% în mediul rural. Cea **mai mică rată a șomajului**, în funcție de mediul de rezidență, a înregistrat-o grupa de vârstă **peste 55 ani** cu 4,5% în mediul urban și 1,9% în mediul rural.

În mediul urban, rata șomajului a înregistrat **cele mai mari valori** în cadrul tuturor categoriilor de vârstă, acest lucru fiind influențat și de distribuția populației active din anul 2015 pe medii de rezidență, care este mai mare în mediul urban și mai mică în mediul rural.

În funcție de nivelul de instruire, șomajul a afectat în măsură **mai mare** absolvenții învățământului de **nivel mediu sau scăzut**, pentru care rata șomajului a fost de 8,1%, respectiv 7,2%. Rata șomajului a fost mai mică (de doar 4,1%) în cazul persoanelor cu studii superioare.

Se poate concluziona că, în anul 2015, la fel ca anul precedent, categoria care a înregistrat **numărul cel mai mare de șomeri**, în funcție de mediul de rezidență, de sex și de nivelul de instruire, o reprezintă **tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani**.

4. SCURTA PREZENTARE A AGENTIEI NATIONALE PENTRU OCUPAREA FORTEI DE MUNCA

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) îndeplinește atribuțiile prevăzute de lege, administrează și gestionează împreună cu structurile teritoriale bugetul asigurărilor pentru șomaj și funcționează sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

ANOFM are în subordine, la nivel teritorial, următoarele unități cu personalitate juridică, cu rang terțiar de subordonare:

- a) agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București (42 unități);
- b) centrele regionale de formare profesională a adulților (8 unități);
- c) Centrul Național de Formare Profesională a Personalului Propriu Râșnov.

Ministrul muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice a delegat președintelui ANOFM atribuțiile prevăzute de dispozițiile legale în vigoare pentru ordonatorul principal de credite al bugetului asigurărilor pentru șomaj.

În perioada 2013-2015, **fondurile publice** pentru susținerea sistemului asigurărilor pentru șomaj, precum și **ponderea acestora în produsul intern brut (PIB)**, se prezintă astfel:

Tabelul nr. 1

Nr. crt.	Anul	Plăți din bugetul asigurărilor pentru șomaj* (milioane lei)	Plăți din bugetul asigurărilor pentru șomaj (milioane EURO)	PIB ** (milioane lei)	Pondere plăți din bugetul asigurărilor pentru șomaj în PIB %
0	1	2	3	4	5=2/4*100
1.	2013	1.779	402 ⁶	637.456	0,28
2.	2014	1.558	350 ⁷	669.500	0,23
3.	2015	1.318	297 ⁸	710.267	0,19

* Sursa: Situațiile financiare anuale ale ANOFM

** Sursa: Institutul Național de Statistică, pentru anul 2015 datele sunt provizorii

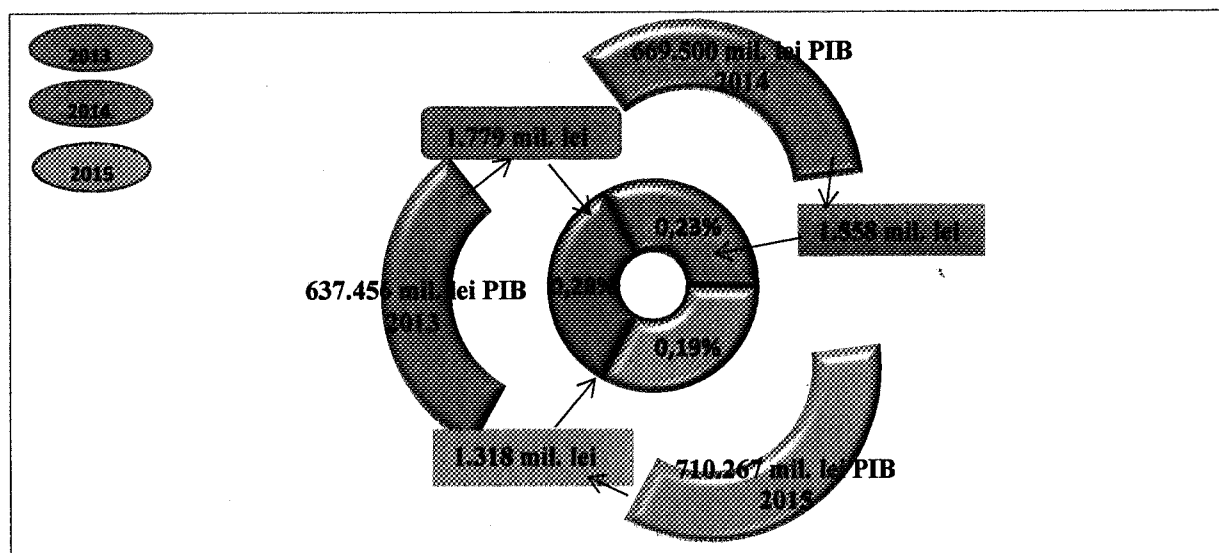
În concluzie, în anul 2015, plățile din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de **1.318 milioane lei** (297 milioane euro) au reprezentat **0,19% din PIB**, în scădere comparativ cu anii 2013 și 2014 (când aceste cheltuieli au reprezentat 0,28%, respectiv 0,23% din PIB). Reducerea numărului de șomeri în anul 2015 față de anul 2014 a condus la scăderea ponderii acestor plăți în PIB pe fondul creșterii acestuia.

⁶Valoare calculată la un curs mediu, pentru anul 2013, potrivit BNR 1 EUR=4,4190

⁷Valoare calculată la un curs mediu, pentru anul 2014, potrivit BNR 1 EUR=4,4446

⁸Valoare calculată la un curs mediu, pentru anul 2015, potrivit BNR 1 EUR=4,4450

Reprezentarea grafică a **ponderii plăților din bugetul asigurărilor pentru șomaj în PIB**, în perioada 2013-2015, se prezintă după cum urmează (*Graficul nr.8*):

→ Someri înregistrați și neînregistrați

Din fondurile alocate, în perioada 2013-2015, entitatea a asigurat plata indemnizației doar pentru **șomerii înregistrați**. La sfârșitul anului 2015, numărul **șomerilor înregistrați** a fost de **436 mii persoane**, mai mic decât numărul total al șomerilor de 624 mii persoane, întrucât aceștia din urmă cuprind și șomerii neînregistrați în evidențele ANOFM.

Numărul total de șomeri, potrivit Institutului Național de Statistică, a rezultat în urma Anchetei Forței de Muncă în Gospodării (AMIGO) desfășurate pe întreg cuprinsul țării, care este efectuată trimestrial de către Institutul Național de Statistică, la circa 30.000 de gospodării. Această anchetă are ca referință săptămâna dinaintea înregistrării persoanelor ca șomere în evidențele ANOFM, permițând astfel obținerea de date conjuncturale asupra mărimii și structurii ofertei de forță de muncă și evidențierea fenomenelor cu caracter sezonier care se manifestă pe piața forței de muncă.

Șomerul neînregistrat reprezintă persoana care nu întrunește una din condițiile șomerului înregistrat la ANOFM, respectiv:

a) este în căutarea unui loc de muncă de la vârsta de minimum 16 ani și până la îndeplinirea condițiilor de pensionare;

b) starea de sănătate și capacitățile fizice și psihice o fac aptă pentru prestarea unei munci;

c) nu are loc de muncă, nu realizează venituri sau realizează din activități autorizate potrivit legii, venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință al asigurărilor pentru șomaj și stimulării ocupării forței de muncă, în vigoare;

d) este disponibilă să înceapă lucrul în perioada imediat următoare dacă s-ar găsi un loc de muncă;

e) este înregistrată la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

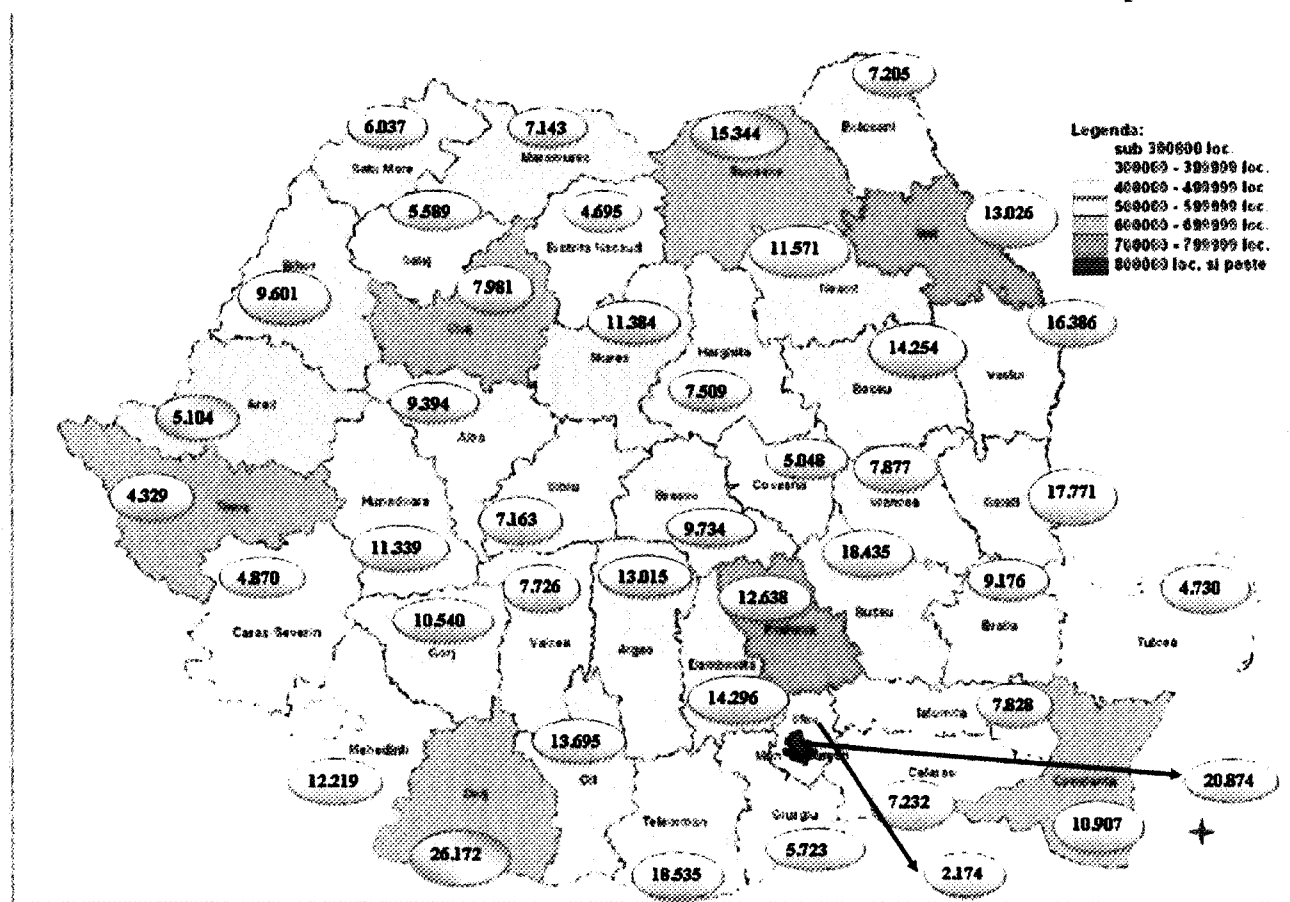
Numărul total de șomeri înregistrați la finele lunii decembrie 2015 a fost de 436.242 persoane (influențat de intrările și ieșirile din an), crescând cu 1.503 persoane față de cel al lunii anterioare, având în vedere că, în anumite domenii (construcții, agricultură) sunt mai puține solicitări pe piața muncii în sezonul rece.

Acest trend a existat și în anii precedenți, în sensul că, numărul șomerilor înregistrați a scăzut începând cu luna martie și a crescut spre sfârșitul anului, menținându-se aproximativ la același nivel până în luna martie a anului următor.

În perioada cuprinsă între anii 2013-2015, anul 2015 se remarcă ca fiind anul cu cel mai mic număr de șomeri înregistrați în evidența ANOFM, numărul acestora fiind în scădere cu 42.096 persoane față de finele anului 2014 și cu 76.091 față de finele anului 2013.

Numărul șomerilor înregistrați (436.242 persoane) la 31 decembrie 2015, la nivelul fiecărui județ, se prezintă astfel (Figura nr. 4):

-persoane-

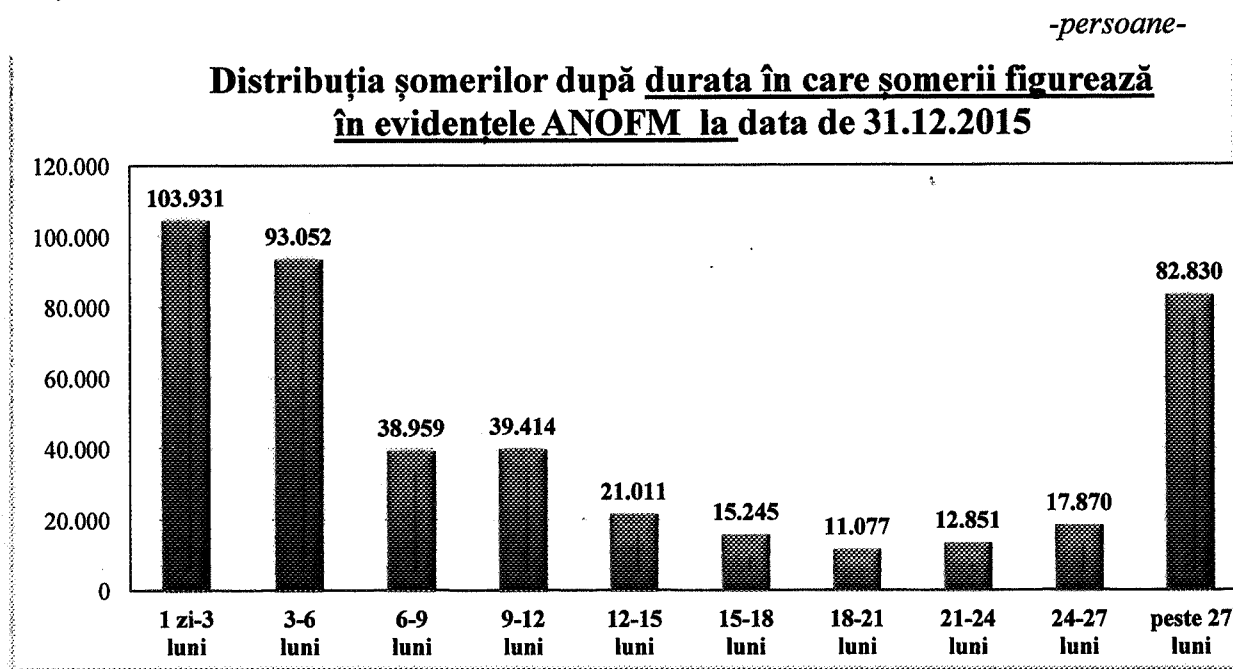
Sursa: Institutul Național de Statistică

Cel mai mare număr de șomeri înregistrați la data de 31 decembrie 2015 au fost în județul Dolj (26.172), București (20.874), Teleorman (18.535) și Buzău (18.435). La polul opus s-au situat județele Ilfov (2.174) și Timiș (4.329).

Din prezentarea grafică anterioară, rezultă că numărul șomerilor înregistrați nu este direct proporțional cu densitatea populației din zona respectivă, astfel că există județe cu densitate asemănătoare a populației, dar cu diferențe majore din punct de vedere al șomerilor

înregistrați în evidențele agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă (Timiș, cu numărul cel mai mic și Dolj, cu numărul cel mai mare).

Distribuția celor 436.242 șomeri înregistrați după durata în care aceștia figurează în evidențele Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, se prezintă astfel (Graficul nr. 9):

Sursa: ANOFM

Cel mai mare număr de șomeri la data de 31.12.2015, după durată, s-a înregistrat în intervalul 1 zi-3 luni (23,8%), respectiv 103.931, și în intervalul 3-6 luni (93.052). O pondere considerabilă (19%) au înregistrat-o și șomerii care au rămas în evidență peste 27 de luni cu un număr de 82.830 șomeri. Cel mai mic număr de șomeri, după durata în care aceștia figurează în evidențele ANOFM, au fost cei între 18-21 de luni (11.077).

Rezultă că circa jumătate din numărul șomerilor înregistrați (436.242) la finele anului 2015 au figurat în evidențele ANOFM între 1 zi și 6 luni, unii dintre aceștia au încasat și indemnizație din bugetul asigurărilor pentru șomaj. De asemenea, o pondere importantă de circa 18,9% o reprezintă șomerii care s-au aflat în evidența ANOFM peste doi ani.

→ Șomeri indemnizați și neindemnizați

În luna decembrie 2015, din numărul totalul de 436.242 șomeri înregistrați, 108.533 au fost șomeri indemnizați, în timp ce diferența de 327.709 persoane au fost șomeri neindemnizați.

După forma de indemnizare, șomerii se împart în:

➤ Șomeri indemnizați care beneficiază o perioadă de timp de indemnizația de șomaj, în cuantum de:

- 75% din indicatorul social de referință⁹(ISR), pentru persoanele care au un stagiul de cotizare de cel puțin 12 luni;

⁹Conform Legii nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare. Potrivit art33¹ din Legea nr. 76/2002 valoarea indicatorului de referință pentru anul 2015 a fost de 500 de lei.

▪ **75%** din valoarea ISR **plus o sumă** calculată prin aplicarea - asupra mediei salariului de bază lunar brut pe ultimele 12 luni de stagiul de cotizare – a unei cote procentuale diferențiate **în funcție de stagiul de cotizare** (între 3% pentru stagiul de cel puțin trei ani, ajungând până la 10% pentru stagiul de cel puțin 20 de ani);

▪ **50%** din indicatorul social de referință (absolvenții instituțiilor de învățământ și ai școlilor speciale).

➤ **Șomeri neindemnizați**, nu mai beneficiază de indemnizație de șomaj, dar sunt în căutarea unui loc de muncă, fiind încă în evidența ANOFM.

Din comparația cu anul precedent a celor două categorii de șomeri, indemnizați și neindemnizați, rezultă că **au scăzut ca număr atât șomerii indemnizați** (cu 32.422 persoane) cât și **șomerii neindemnizați** (cu 9.674 persoane).

Se poate concluziona că nu întotdeauna măsurile luate de ANOFM sau facilitățile acordate angajatorilor în vederea creșterii gradului de ocupare din rândul șomerilor conduc către încadrarea persoanelor care au fost înregistrate la un moment dat ca șomeri. În aceste condiții, după expirarea perioadei în care o persoană a beneficiat de indemnizație de șomaj, aceasta trece dintr-o categorie în alta, adică din șomeri indemnizați la șomeri neindemnizați, dar rămâne încă în evidență ca șomer înregistrat, întrucât nu a fost angajată și este încă în căutarea unui loc de muncă.

▪ Din numărul total de șomeri indemnizați existenți în evidențele ANOFM la sfârșitul lunii decembrie 2015, **77%** reprezintă șomerii care încasează indemnizație de șomaj **cel puțin în sumă de 375 lei** și diferența de **23%**, este reprezentată de șomerii care primesc indemnizații de șomaj de maxim **250 lei**.

▪ Cuantumul **indemnizației de șomaj medii lunare** a fost de **424 lei** la sfârșitul lunii decembrie a anului **2015 în creștere cu 19 de lei** față de luna decembrie a anului 2014. Acest lucru datorându-se, în principal, creșterii salariului de bază minim garantat în plată în anul precedent, respectiv la 975 lei din ianuarie 2015 și la 1.050 lei din iulie 2015, având în vedere faptul că indemnizația de șomaj **se calculează** prin aplicarea - asupra mediei salariului de bază lunar brut pe ultimele 12 luni de stagiul de cotizare – a unei cote procentuale diferențiate **în funcție de stagiul de cotizare** (între 3% și 10%).

Programul de ocupare a forței de muncă al ANOFM

La nivelul ANOFM, se adoptă, anual, **Programul de ocupare a forței de muncă al ANOFM** care a avut la bază obiectivele Programului de Guvernare 2013-2016, precum și obiectivele strategice ale Uniunii Europene în materie de ocupare în perspectiva Europa 2020, inclusiv acțiuni subscrise viitoarei scheme de *Garanție pentru tineri* pentru perioada 2014-2015.

Programul de ocupare a forței de muncă s-a elaborat pe baza propunerilor agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă și a agenției municipiului București, propuneri fundamentate pe baza analizei situației economico - sociale înregistrate la nivel teritorial.

Ca urmare a implementării măsurilor prevăzute în Programul Național de Ocupare a Forței de Muncă, potrivit *Raportului de activitate al ANOFM pe anul 2015*, anul trecut **s-a realizat încadrarea unui număr de 354.029 persoane**, adică mai mult cu 4.029 persoane (1,15%) **față de numărul de 350.000 persoane programat** pentru anul 2015 prin Programul național de ocupare a forței de muncă. Persoanele încadrate prin acest program reprezintă aproximativ 36 % dintre persoanele participante (993.409 persoane).

Din cele 354.029 persoane încadrate, 196.353 persoane provin din mediul urban (55%), iar 157.676 persoane din mediul rural (45%). Din acestea, potrivit datelor comunicate de ANOFM, numărul femeilor încadrate este de 141.973 (40%), iar al bărbaților de 212.056 (60%).

În concluzie, potrivit datelor comunicate de ANOFM, în anul 2015, ca urmare a implementării **Programului Național de Ocupare a Forței de Muncă**, s-a realizat **încadrarea a 354.029 persoane**, mai puțin cu 17.334 persoane față de anul precedent, dar mai mult cu 4.029 persoane față de nivelul programat în anul 2015.

În vederea plasării în muncă, persoanele înregistrate în evidențele Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă au beneficiat și de **pachete personalizate de măsuri**, fiind cuprinse în una sau mai multe măsuri de stimulare a ocupării. Astfel, o persoană poate să beneficieze atât de mediere, de informare și consiliere profesională, cât și de formare profesională sau de una dintre măsurile de subvenționare, însă, este **evidențiată o singură dată**.

Pricipalele măsuri active prin intermediul cărora s-au încadrat în muncă șomerii privesc:

- **servicii de mediere** prin care s-a realizat ocuparea a 309.303 persoane;
- **servicii de informare și consiliere profesională** prin care s-a realizat încadrarea a 61.479 de persoane;
- **cursuri de formare profesională** prin care s-au încadrat 11.646 persoane;
- **completarea veniturilor șomerilor** care se încadrează înainte de expirarea indemnizației pentru șomaj prin care s-au încadrat 16.923 șomeri;
- **subvenționarea locurilor de muncă** au avut ca rezultat încadrarea a 22.544 persoane;
- **prime de încadrare a absolvenților de învățământ** acordate unui număr de 3.627 persoane;
- **stimularea mobilității geografice a forței de muncă** a contribuit la ocuparea a 1.291 persoane;
- **servicii de consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri**, 109 persoane au inițiat astfel de activități independente;
- **încadrarea în muncă a unor absolvenți de studii superioare** (49), pe locuri de muncă destinate stagiilor, prin care s-au încheiat **convenții** aferente contractelor de stagii profesionale.

Având în vedere cele prezentate anterior, rezultă că din totalul persoanelor încadrate **cel mai mare număr de persoane șomere a beneficiat de servicii de mediere**, respectiv 309.303 persoane (87% din total).

5. ANALIZA DE ANSAMBLU A SITUAȚIILOR FINANCIARE ALE ANOFM

Conform datelor din contul de execuție **centralizat** întocmit de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj la data de 31.12.2015 cuprinde:

- ☒ veniturile și cheltuielile sistemului de asigurări pentru șomaj;
- ☒ veniturile și cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

Conform datelor din contul de execuție **centralizat** întocmit de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj la data de 31.12.2015 se prezintă astfel (*Tabelul nr.2*):

Nr. crt.	Denumire indicator	Buget definitiv 31.12.2015	Execuție 31.12.2015	- mil. lei- Execuție/ Buget (%)
				4 (3/2)
0	1	2	3	4 (3/2)
I.	Venituri totale, din care:	1.819	1.790	98
I.1	Venituri ale sistemului de asigurări pentru șomaj	1.565	1.508	96
I.2	Venituri ale fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	254	282	111
II.	Cheltuieli totale, din care:	1.437	1.318	92
II.1	Cheltuieli ale sistemului de asigurări pentru șomaj	1.401	1.292	92
II.2	Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	36	26	72
III.	Excedent/ Deficit, din care:	382	472	124
III.1	Excedent al sistemului de asigurări pentru șomaj	164	216	132
III.2	Excedent al fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	218	256	117

Analizând datele prezentate prin contul de execuție al bugetului asigurărilor pentru șomaj **centralizat**, întocmit de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă la data de 31.12.2015, se constată ca au fost realizate venituri în sumă de **1.790 milioane lei** și cheltuieli de **1.318 milioane lei** (cumulat pentru sistemul de asigurări pentru șomaj și fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale).

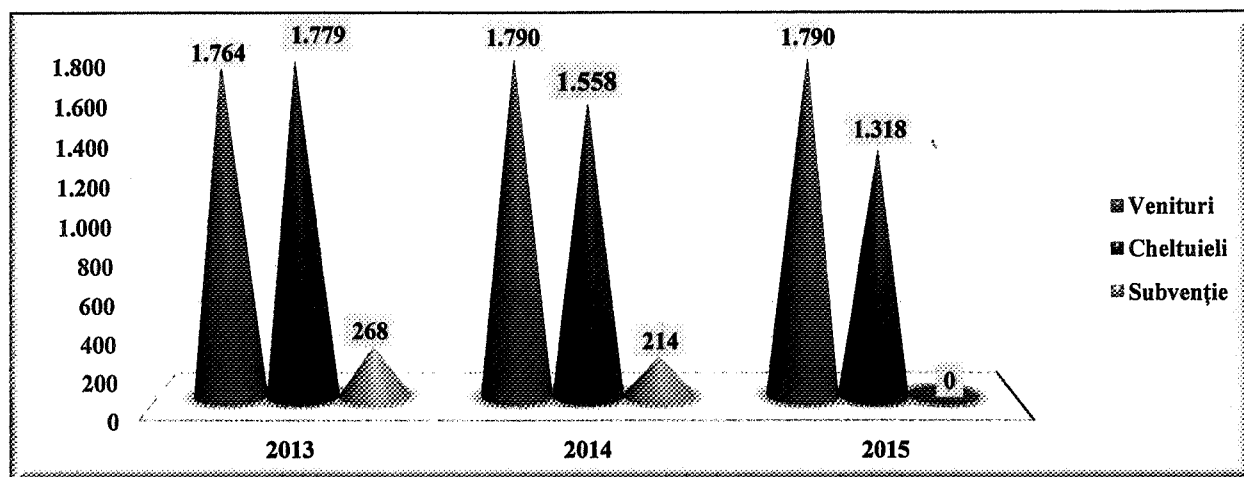
Astfel, **execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj s-a încheiat cu un excedent aferent anului 2015 în sumă de 472 milioane lei**, provenind din excedentul înregistrat din execuția bugetului de asigurări pentru șomaj cu suma de **216 milioane lei** și excedentul fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale în sumă de **256 milioane lei**.

În anul 2015, deși entitatea a avut prevederi inițiale la subvenții în sumă de 144 milioane lei, acestea nu au mai fost solicitate până la sfârșitul anului 2015.

La finele anului 2015, ANOFM a înregistrat **excedent la bugetul asigurărilor de șomaj** în condițiile în care nu s-a mai apelat la subvenția de la bugetul de stat, care a reprezentat, în ultimii ani, sursa principală de asigurare a echilibrului bugetului asigurărilor pentru șomaj.

Grafic, evoluția veniturilor, cheltuielilor și a subvenției primite de la bugetul de stat, în perioada 2013-2015, se prezintă astfel (*Graficul nr.10.*):

-mil. lei-

Din datele prezentate în graficul anterior rezultă că, în anul 2015, nivelul veniturilor a fost egal cu anul precedent, dar peste nivelul celor din anul 2013, iar cheltuielile efectuate în anul 2015 au fost în continuă scădere față de anii 2014 și 2013.

Se remarcă faptul că **nivelul veniturilor a fost menținut la nivelul celui de anul trecut** în condițiile în care **nu s-a mai încasat subvenție de la bugetul de stat, ca în ultimii trei ani.**

**Execuția bugetului asigurărilor sociale pentru șomaj pentru anul 2015, derulat prin
 Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă**

În perioada 2013-2015, evoluția principalilor indicatori ai execuției bugetare, se prezintă astfel (*Tabelul nr.3*):

- mil. lei-

Indicatori	Realizări 31.12.2013	Realizări 31.12.2014	Realizări 31.12.2015	Realizări 2015 comparativ cu 2013 (%)	Realizări 2015 comparativ cu 2014 (%)	(%) în anul 2015 pe categorii de venituri și cheltuieli
0	1	2	3	4(3/1*100)	5(3/2*100)	6
TOTAL VENITURI	1.764	1.790	1.790	101	100	100
din care:						
Contribuțiile angajatorului	820	880	982	120	112	55
Contribuțiile asiguraților	593	635	711	120	112	40
Venituri nefiscale	24	11	5	21	45	1
Subvenții de la bugetul de stat	268	214	0	0	0	-
Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	59	50	92	156	184	4
TOTAL CHELTUIELI	1.779	1.558	1.318	74	85	100
din care:						
Cheltuieli de personal	91	104	99	109	95	7
Bunuri și servicii	62	42	35	56	83	3
Dobânzi	0,3	0,2	0,01	3	5	0
Subvenții	2	3	3	150	100	0,2
Transferuri între unități ale administrației publice	378	332	214	57	64	16
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare	115	85	191	166	225	14

**Sinteza Rapoartelor încheiate asupra contului anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2015 la
Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă**

Indicatori	Realizări 31.12.2013	Realizări 31.12.2014	Realizări 31.12.2015	Realizări 2015 comparativ cu 2013 (%)	Realizări 2015 comparativ cu 2014 (%)	(%) în anul 2015 pe categoria de venituri și cheltuieli
Asistență socială	1.097	987	770	70	78	58
Alte cheltuieli	45	19	26	58	137	1,8
Cheltuieli de capital	3	2	0,1	3	5	0
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-14	-16	-20	143	125	-
Excedent/Deficit (+/-), din care:	-15	232	476	3.173	205	100
Excedent/Deficit al sistemului de asigurări pentru șomaj	- 219	0	216	99	-	45
Excedent al fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	204	232	256	125	110	55

Veniturile bugetului asigurărilor pentru șomaj

Veniturile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj încasate în anul 2015, în sumă de **1.790 milioane lei**, sunt egale cu cele din anul 2014, au crescut cu 1,5% față de anul 2013 și sunt constituite din:

- veniturile sistemului asigurărilor pentru șomaj, 1.508 milioane lei;
- veniturile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, 282 milioane lei.

O pondere importantă în totalul veniturilor încasate în anul 2015 o reprezintă **contribuțiile de asigurări (angajatori și asigurați)**, de circa **95%**, care în anul 2015 au fost în sumă totală de 1.693 mil. lei.

Cotele de contribuții obligatorii la bugetul asigurărilor pentru șomaj, pentru anul 2015, sunt cele prevăzute la art. 296¹⁸, alin. (3), lit. d) și f) din **Legea nr. 571/2003 privind Codul Fiscal**, cu modificările și completările ulterioare, astfel:

- contribuția la bugetul asigurărilor pentru șomaj, atât cea individuală, cât și cea datorată de angajator, este de 0,5%;
- contribuția datorată de angajator la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale este de 0,25%.

Contribuțiile de asigurări (angajatori și angajați) în sumă de 1.693 milioane lei, au înregistrat o creștere de 12 % față de anul 2014 și sunt constituite, în principal, din:

- contribuțiile angajatorilor în sumă de 982 milioane lei, reprezentând 55% din totalul veniturilor încasate. Din acestea ponderea cea mai importantă (72%) o reprezintă contribuțiile de asigurări pentru șomaj în sumă de 704 milioane lei, iar diferența (28%) este reprezentată de contribuția la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale în sumă de 278 milioane de lei.
- contribuțiile asiguraților în sumă de 711 milioane lei, reprezentând 42% din totalul veniturilor încasate.

Veniturile obținute din contribuțiile la bugetul asigurărilor pentru șomaj au înregistrat o creștere cu 12 % față de anul 2014, care a fost influențată de:

- ✓ creșterea efectivului de salariați din economie;
- ✓ creșterea câștigului salarial mediu brut pe economie și a nivelului salariului de bază minim brut pe țară (la suma de 975 lei lunar începând cu 01.01.2015 și la 1050 lei începând cu 01.07.2015) ;
- ✓ efectuarea plății titlurilor executorii.

Potrivit datelor raportate prin contul de execuție centralizat al ANOFM, **gradul de încasare a veniturilor** totale la bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost de **numai 45%**, cauza principală fiind gradul scăzut de colectare a acestor venituri de către ANAF, reprezentat de contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de către angajatori și asigurați. Astfel, din totalul contribuțiilor datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de 3.786 milioane lei, în anul 2015 s-a încasat efectiv numai suma de 1.693 milioane lei. Dintre contribuțiile totale datorate bugetului asigurărilor pentru șomaj, cel mai scăzut **grad de colectare** l-au avut, ca și în anul precedent, **contribuțiile de asigurări pentru șomaj** datorate de angajatori (**doar de 35%**).

La finele anului 2015, existau în sold venituri neîncasate provenind din contribuții la bugetul asigurărilor pentru șomaj în sumă totală de 2.066 mil.lei, din care contribuțiile angajatorului erau în sumă de 1.799 mil. lei (87%), iar diferența în sumă de 267 mil.lei (13%) reprezintă contribuția asiguraților.

Din totalul arieratelor înregistrate la nivel național raportate de către ANAF, **arieratele aferente bugetului asigurărilor pentru șomaj** gestionat de ANOFM sunt în sumă de **1.221,1 mil.lei** și reprezintă **1,3%** din totalul arieratelor de 92.802,7 mil lei. Dintre acestea, suma de **1.074,2 mil. lei este aferentă arieratelor nerecuperabile** și reprezintă circa 60% din veniturile neîncasate la finele anului 2015 de **2.066 mil. lei**¹⁰, raportate de către ANOFM.

Urmare misiunilor de audit din anii precedenți au rezultat **diferențe între cele două evidențe în ceea ce privește veniturile neîncasate (ANAF și ANOFM)**, motiv pentru care au fost dispuse măsuri pentru identificarea și clarificarea situației veniturilor care provin din creanțe neîncasate și corelarea datelor dintre cele două situații. Menționăm că măsura dispusă în acest sens a fost contestată de către ANOFM și, la data prezentului raport, se află pe rolul instanței de judecată.

Cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj

Cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj, în anul 2015, în sumă de **1.318 milioane lei** sunt compuse din:

- cheltuielile sistemului asigurărilor pentru șomaj, 1.292 milioane lei;
- cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, 26 milioane lei.

Cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj la 31 decembrie 2015 comparativ cu anul 2014, au scăzut cu 15%, ceea ce în valori absolute a condus la o reducere a acestora cu 240 milioane lei.

Scăderea cheltuielilor datorită reducerii numărului de șomeri a influențat, în principal, următoarele titluri de cheltuieli:

- **"Bunuri și servicii"** - în scădere cu 15% datorată utilizării unor sume mai mici pentru cheltuielile cu transmiterea drepturilor de șomaj;
- **"Transferuri între unități ale administrației publice"** - în scădere cu 36% datorată diminuării transferurilor reprezentând contribuțiile sociale obligatorii plătite din bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru șomeri;
- **"Asistență socială"** - în scădere cu 22% datorată drepturilor de șomaj plătite pentru un număr mai mic de persoane șomere.

¹⁰ Sursa: Raportul de control încheiat la ANAF de către departamentul din cadrul Curții de Conturi a României care are în competența de verificare această entitate

La finele anului 2015, **execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj s-a încheiat cu un excedent în sumă de 472 milioane lei**, provenit din excedentul înregistrat la cele două bugete componente, respectiv la bugetul asigurărilor pentru șomaj și bugetul fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

Din excedentul bugetului asigurărilor pentru șomaj în sumă de 472 milioane lei, excedentul la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale reprezintă 256 milioane lei.

Analizând datele prezentate prin contul de execuție **centralizat** al bugetului asigurărilor pentru șomaj, întocmit de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă la 31.12.2015, s-a constatat faptul că au fost realizate venituri în sumă totală de 1.790 milioane și cheltuieli în sumă totală de 1.318 milioane lei (cumulat pentru sistemul asigurărilor pentru șomaj și fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale).

În perioada 2013-2015, **evoluția deficitului bugetului asigurărilor pentru șomaj**, a subvenției primite de la bugetul de stat, precum și a dobânzii plătite Trezoreriei Statului pentru împrumutul acordat în vederea acoperirii golurilor temporare de casă, se prezintă după cum urmează (Tabelul nr.4):

-mil. lei-

Nr. Crt.	Anul	Deficit mediu anual	Excedent mediu anual	Dobânda plătită	Dobânda primită	Subvenție primită în an	Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale			
							Venituri	Cheltuieli	Excedent	Excedent cumulat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2013	218	0	0,3	19	268	249	45	204	1.360
2	2014	0	0	0,2	7	214	252	20	232	1.592
3	2015	0	216	0,04	4	0	282	26	256	1.848
4	TOTAL	218	216	0,6	30	482	783	91	692	-
	Rd 5=rd 1+rd 2+rd. 3 / 3 ani	73	72	0,2	10	241	261	30	231	-

Din tabelul de mai sus rezultă că, în medie în perioada analizată, deficitul mediu anual a fost de **73 milioane lei**, pentru care ANOFM a apelat la împrumuturi pentru care a plătit dobânzi în medie de **0,2 milioane/an**. În perioada 2013-2014, pentru acoperirea deficitului s-au acordat subvenții de la bugetul de stat în medie de **241 milioane lei/an**, în anul 2015, bugetul asigurărilor pentru șomaj a înregistrat un excedent al execuției bugetare în sumă de 216 milioane lei, nefiind solicitată subvenție de la bugetul de stat în acest an.

În același timp, așa cum rezultă și din informațiile cuprinse în tabelul anterior, ANOFM a înregistrat la **fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale** (ca parte componentă a bugetului asigurărilor pentru șomaj), în medie, un excedent anual în sumă estimată de **231 milioane lei**.

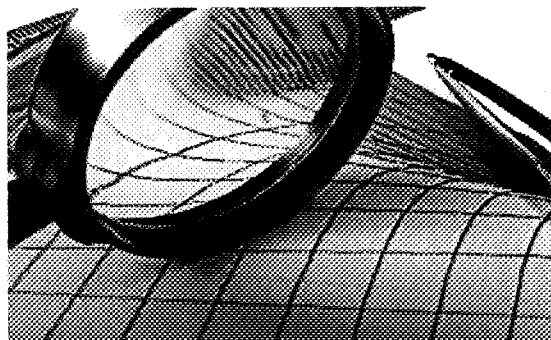
În perioada analizată, ANOFM a constituit depozite la trezorerie, pentru care s-au încasat, anual, dobânzi de la trezorerie, în medie, în sumă totală de **10 milioane lei**.

În concluzie, **excedentul cumulat** la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale (1.848 milioane lei) **ar fi acoperit fie subvențiile acordate timp de 7 ani**, dacă ne raportăm la media subvențiilor de la bugetul de stat de 241 milioane lei/an, **fie nivelul cheltuielilor înregistrate în anul 2015**, pentru mai mult de un an (1,3 ori), la bugetul asigurărilor pentru șomaj (1.318 milioane lei).

În perioada analizată, nivelul cheltuielilor suportate din fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale a fost de circa 11%, destul de redus față de cel al veniturilor, astfel că pentru diferența neutilizată de 89% s-ar putea identifica și alte destinații.

Având în vedere cele prezentate anterior, precizăm că **s-ar impune modificarea legislației** existente prin posibilitatea **utilizării excedentului înregistrat** la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale **pentru acoperirea unui eventual deficit** la bugetul asigurărilor pentru șomaj, care se subvenționează de la bugetul de stat.

**6. Constatările, concluziile și
recomandările
Curții de Conturi a României
urmare a misiunilor de
control/audit desfășurate în
anul 2016**

În conformitate cu Programul propriu de control/audit al Curții de Conturi pentru anul 2016, aprobat de Plenul Curții de Conturi a României, misiunile de audit s-au desfășurat la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, la unele agenții teritoriale și centre regionale de formare profesională a adulților.

Conform datelor existente pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice, plățile totale ale **bugetului general consolidat** au fost în anul 2015 în sumă de **243.915 milioane lei**, iar pentru **sistemul asigurărilor pentru șomaj** s-au efectuat plăți în sumă totală de **1.318 milioane lei** care reprezintă circa **1 %** din acestea.

În urma misiunilor de audit/control desfășurate la **Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă**, la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă și la centrele regionale de formare profesională a adulților, au fost estimate erori/abateri de către auditorii publici externi ai Curții de Conturi, după cum urmează:

- venituri suplimentare în sumă de	1.035 mii lei;
- prejudicii în sumă de	4.214 mii lei;
- abateri financiar contabile în sumă de	90.994 mii lei.

De menționat că, abaterile au fost identificate pe baza unor eșantioane stabilite de către echipele de audit, de unde au rezultat valori estimate ale abaterilor. Entitatea auditată are obligația legală să extindă verificările, să stabilească sumele certe pentru fiecare categorie de abateri și să dispună măsuri de remediere a acestora.

Constatări identificate

A. Cu privire la calitatea gestiunii economico-financiare plățile efectuate cu încălcarea cadrului legal, unele dintre acestea generatoare de prejudicii, au constat, în principal, în următoarele:

▪ **Menținerea nejustificată** la finele anului 2015 a sumei de **55.056 mii lei**, reprezentând "împrumut din contul general al trezoreriei statului", acordat în anul 2013 și neregularizarea acestuia cu excedentul la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

La sfârșitul anului 2013, în urma încheierii execuției de casă a bugetului asigurărilor pentru șomaj, s-a înregistrat un deficit în sumă de 218.361 mii lei. Acest deficit a fost acoperit de către entitate, pe de o parte din excedentul înregistrat din anii precedenți în sumă de 163.305 mii lei, iar diferența în sumă de 55.056 mii lei a fost împrumutată de către ANOFM de la trezorerie.

Entitatea a menținut împrumutul pentru acoperirea deficitului din anul 2013 și la finele anului 2015, când acesta putea fi acoperit din excedentul înregistrat la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Detaliat, entitatea nu a efectuat următoarele demersuri pentru restituirea împrumutului la trezorerie, respectiv:

- în anul 2014, entitatea avea obligația ca în situația înregistrării unui deficit la bugetul asigurărilor pentru șomaj să îl acopere din subvenția de la bugetul de stat;
- în anul 2015, entitatea avea obligația să acopere împrumutul existent din excedentul definitiv rezultat după încheierea exercițiului bugetar.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

▪ **Plăți nelegale** în sumă totală de **1.375 mii lei**, reprezentând **indemnizații de șomaj și venituri de completare** încasate de beneficiarii de drepturi din bugetul asigurărilor pentru șomaj care au realizat concomitent și venituri peste limita legală, situații în care drepturile de șomaj trebuiau suspendate/încetate.

Detaliat, plățile încasate necuvenit sunt următoarele:

a) în sumă estimată de 963 mii lei, pentru beneficiarii care au realizat și venituri din salarii declarate de angajatori urmare contractelor individuale de muncă;

b) în sumă estimată de 233 mii lei pentru beneficiarii care, în același timp, au realizat venituri din activități autorizate mai mari decât indicatorul social de referință (*valoarea indicatorul social de referință aferentă anului 2015 era tot de 500 lei, ca și anul precedent, conform art.33¹ din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă*);

c) în sumă estimată de 22 mii lei pentru beneficiarii care, în același timp, au încasat și de la bugetul de stat indemnizația pentru creșterea copilului;

d) în sumă estimată de 50 mii lei aferente unor beneficiari care au încasat simultan și pensii pentru limită de vârstă, pensie anticipată sau pensie pentru invaliditate;

e) în sumă estimată de 106 mii lei reprezentând venit de completare acordat unor beneficiari care erau în același timp pensionari.

Prin nerealizarea încetării/suspendării plăților pentru indemnizații de șomaj s-au majorat nejustificat cheltuielile și plățile din bugetul asigurărilor pentru șomaj cu suma totală de 1.375 mii lei, reprezentând plăți pentru indemnizații de șomaj necuvenite, inclusiv contribuțiile datorate bugetului general consolidat aferente drepturilor necuvenite.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la 26 agenții teritoriale, necuprinse în audit pe anul 2016 de către camerele teritoriale ale Curții de Conturi.

În timpul auditului, la nivelul celor 26 de agenții teritoriale, au fost efectuate verificări asupra unor cazuri cuprinse în eșantionul transmis de către echipa de audit, pentru care au fost emise 284 decizii de debit în sumă de 346 mii lei, din care au fost recuperate debite în sumă de 73 mii lei.

Abateri similare în sumă de 1.683 mii lei s-au identificat și de către camerele de conturi teritoriale la nivelul unor agenții județene pentru ocuparea forței de muncă.

De menționat că, această categorie de abateri a fost identificată și în misiunile din anii precedenți.

▪ **Neurmărirea și nerecuperarea unor debite**, în sumă estimată de **539 mii lei**, pentru care nu s-au efectuat toate demersurile în vederea recuperării efective, de către compartimentele cu atribuții de la nivelul ANOFM și de la unele dintre agențiile teritoriale. În aceste condiții, entitatea a pierdut dreptul de a cere restituirea sumei de **35 mii lei**, debitul fiind prescris la data efectuării controlului.

În timpul acțiunii, s-a depus o cerere de repunere în termen, în vederea înscrierii la masa credală pentru recuperarea debitului în sumă de 35 mii lei.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

▪ **Plăți nelegale în sumă totală de 146 mii lei**, reprezentând indemnizații de șomaj acordate unor **persoane** care urmau o **formă de învățământ**, situații în care drepturile de șomaj trebuiau suspendate/încetate.

Abaterea a fost identificată de către camerele de conturi teritoriale la nivelul unor agenții județene pentru ocuparea forței de muncă.

▪ **Subvenții în sumă estimată de 107 mii lei** acordate necuvenit unor **angajatori** pentru persoanele care **figurau ca salariați** la aceștia și, în același timp, **beneficiau de pensii anticipate**, anticipate parțiale sau limită de vârstă.

Subvențiile sunt acordate pentru **stimularea angajatorilor care încadrează șomeri** peste 45 de ani sau șomeri care sunt părinți unici susținători ai familiilor monoparentale, persoane cu handicap sau șomeri care, în termen de 5 ani de la data angajării, îndeplinesc condițiile pentru a solicita pensia anticipată/anticipată parțială/limită de vârstă.

Din suprapunerea datelor referitoare la drepturile acordate pensionarilor în anul 2015, furnizată de Casa Națională de Pensii Publice cu bazele de date ale ANOFM privind subvențiile acordate angajatorilor pentru stimularea ocupării locurilor de muncă s-au identificat cazuri în care

pe perioada de acordare a subvenției, șomerii încadrați în muncă obțineau în același timp și pensii pentru limită de vârstă, anticipată parțială sau anticipată, contrar prevederilor legale.

În timpul acțiunii, s-au stabilit debite în sumă de 6 mii lei, din care s-a încasat suma de 3 mii lei.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Abateri similare în sumă de 307 mii lei s-au identificat și de către camerele de conturi teritoriale la nivelul unor agenții județene pentru ocuparea forței de muncă.

▪ Necoordonarea entităților subordonate de către compartimentele funcționale ale ANOFM, ceea ce a determinat efectuarea, în anul 2015, a unor plăți nelegale în sumă estimată de **79 mii lei**, reprezentând **servicii juridice de consultanță**, de asistență și/sau de reprezentare a intereselor instituțiilor în fața instanțelor de judecată.

Lipsa coordonării unitare de către ANOFM, a determinat ca unele entități subordonate să ignore atât prevederile legale în vigoare care interziceau achiziția de servicii juridice de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare a intereselor instituțiilor în fața instanțelor de judecată, fără acordul prealabil al ordonatorului principal de credite, cât și actul administrativ emis în același sens de către președintele ANOFM.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

▪ **Nerespectarea de către unii angajatori a obligativității legale de a menține raporturi de muncă ale șomerilor timp de 18 luni**, în condițiile în care angajatorii au beneficiat de subvenții de la bugetul asigurărilor pentru șomaj în sumă estimată de **75 mii lei**, fapt ce a condus la efectuarea de plăți nelegale cu titlu de subvenție.

Au existat situații în care șomerii, pentru care angajatorii încasau subvenții, figurau ca salariați, în cele mai multe cazuri, doar pe perioada de 12 luni de acordare a subvenției, fără ca angajatorii să mențină raporturile de muncă ale șomerilor pe perioada legală de 18 luni. Șomerii angajați își încetau raporturile de muncă cu angajatorii beneficiari de subvenție, din motive neimputabile angajatorilor, prin demisie, astfel că angajatorul, care nu a păstrat raporturile de muncă 18 luni, nu trebuie să restituie subvenția încasată. Din acest moment, șomerul poate fi angajat de alt angajator care, la rândul său beneficiază de subvenție, de regulă tot pe perioada acordării acesteia, adică timp de 12 luni.

Trebuie precizat faptul că listele cuprinzând persoanele înregistrate în evidențele agențiilor pentru ocuparea forței de muncă sunt puse la dispoziție, pe bază de solicitare, angajatorilor care doresc să încadreze persoane pentru care pot beneficia de subvenții.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Abateri similare în sumă de 53 mii lei s-au identificat și de către camerele de conturi teritoriale la nivelul unor agenții județene pentru ocuparea forței de muncă.

▪ **Necoordonarea activității agențiilor teritoriale** privind aplicarea legislației în domeniul ocupării forței de muncă și a activității de control desfășurată la nivelul agențiilor teritoriale, fapt ce a condus la efectuarea de plăți nelegale, în sumă estimată de **42 mii lei**.

Detaliat, plățile încasate necuvenit au fost sub formă de:

- **subvenții** acordate unor angajatori care au încadrat în muncă absolvenți ai instituțiilor de învățământ, întrucât convențiile s-au încheiat de către angajatori cu agențiile teritoriale peste termenul legal de 12 luni de la data absolvirii studiilor de către absolvenți, în baza cărora au încasat subvenții, aspecte ce nu au fost verificate de către agențiile teritoriale;

- **prime de mobilitate/instalare/încadrare** acordate unor angajați, care deși au încasat aceste prime au încetat raporturile de muncă cu angajatorii înainte de împlinirea termenului legal de 12 luni, aspecte neverificate de către agențiile teritoriale.

În timpul acțiunii, s-au emis decizii de imputare în sumă de 7 mii lei, reprezentând prime de încadrare/instalare și de mobilitate încasate necuvenit.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Abateri similare, în sumă de 25 mii lei, s-au identificat și de către camerele de conturi teritoriale la nivelul unor agenții județene pentru ocuparea forței de muncă.

- Necoordonarea, de către compartimentele funcționale ale ANOFM, a entităților subordonate, fapt ce a condus la prescrierea unor debite în sumă de **23 mii lei**, prin **neparcurgerea tuturor etapelor de executare silită a debitelor**.

Neaplicarea tuturor procedurilor cu privire la executarea silită a **debitelor provenite** din nerespectarea prevederilor legale de către șomerii care au beneficiat **gratuit de servicii de formare profesională sau de servicii** de evaluare și certificare a competențelor dobândite, nefiind puse în aplicare, de către agențiile teritoriale, prevederile Ordinului președintelui ANOFM nr.670/2013 emis în vederea derulării operațiunilor de executare silită a acestor debite.

La această situație a contribuit lipsa colaborării în privința executării silită a debitelor între unele *agenții județene pentru ocuparea forței de muncă* cu unele dintre *centrele regionale de formare profesională a adulților*, deși aceste entități sunt ordonatori terțieri de credite în subordinea aceleiași ordonator principal de credite. Aceasta întrucât, deși ANOFM a fost informat de către unitățile din subordine cu privire la greutățile întâmpinate în derularea operațiunilor de recuperare a debitelor, nu s-au prezentat răspunsuri/soluții din partea acestuia.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Abateri similare, în sumă de 218 mii lei, s-au identificat și de către camerele de conturi teritoriale la nivelul unor agenții teritoriale și centre regionale de formare profesională a adulților.

- Efectuarea de plăți nelegale în sumă totală estimată de **96 mii lei** ca urmare a supraestimării unor lucrări de reparații efectuate la un imobil aparținând unei agenții teritoriale, efectuării de plăți peste valoarea contractului încheiat cu furnizorul lucrărilor, neprestării unor servicii și neexecutării unor lucrări de către furnizor.

Abaterea a fost identificată de către camerele de conturi teritoriale la nivelul unor agenții județene pentru ocuparea forței de muncă și la unele centre regionale de formare profesională a adulților.

B. Referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora, s-au identificat abateri după cum urmează:

▪ **Menținerea nejustificată** la finele anului 2015 a sumei de **4.070 mii lei**, în contul *Disponibil pentru sume de mandat și sume în depozit*, reprezentând sume încasate din Elveția pentru lucrătorii români care au desfășurat activitate în acest stat.

ANOFM a reținut în mod eronat la dispoziția sa sume în conturi de disponibilități care se datorează bugetului general consolidat și care nu sunt destinate pentru plăți care să justifice menținerea lor în aceste conturi.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

În timpul misiunii de audit, s-a transmis adresă către Ministerul Finanțelor Publice prin care s-a solicitat: „modificarea clasificăției indicatorilor privind finanțele publice, prin introducerea unei poziții distincte de venituri bugetare în clasificăția veniturilor bugetului asigurărilor pentru șomaj, poziție unde să fie evidențiate sumele rambursate de statul elvețian”.

▪ **Necalcularea, neînregistrarea, neurmărirea și neîncasarea** penalităților și majorărilor de întârziere în sumă de **1.031 mii lei** aferente unor creanțe restante, neîncasate de la diverși debitori care au beneficiat necuvenit de sume de la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Ordonatorului de credite îi revenea obligația de a lua toate măsurile de executare silită și de a calcula, înregistra, urmări și încasa dobânzile, penalitățile/majorările de întârziere, respectiv cheltuielile de executare, aferente creanțelor înregistrate cu titlul de debite în situații financiare, fapt ce nu a avut loc.

Abaterea a fost identificată de către camerele de conturi teritoriale la nivelul unor agenții județene pentru ocuparea forței de muncă și la unele centre regionale de formare profesională a adulților.

C. Cu privire la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare s-au identificat abateri care se concretizează, în principal, în:

▪ **Raportarea eronată** în situațiile financiare la finele anului 2015, a unor date cu privire la activele fixe corporale, compuse din terenuri și construcții, și **neasigurarea concordanței între evidența financiar-contabilă și inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului** cu privire la aceste bunuri constând, în principal, în următoarele:

- calcularea amortizării la bunurile care aparțin domeniului public al statului și al autorităților locale, în sumă totală de 414 mii lei, contrar prevederilor legale, la unele agenții teritoriale;

- necuprinderea în valoarea activelor fixe a unor modificări generate de modernizări efectuate la construcții sau amenajări la terenuri, la unele agenții teritoriale, în sumă de 2.076 mii lei;

- diferențe între inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și valoarea de inventar a acestor bunuri înregistrată în evidența financiar-contabilă a unei agenții teritoriale;
- raportarea eronată a unui bun imobil ca fiind proprietatea privată a instituției, deși acesta aparține domeniului public al statului.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, precum și de către camerele de conturi teritoriale la nivelul centrelor regionale de formare profesională a adulților.

În timpul misiunii, au fost efectuate corecțiile în evidența financiar –contabilă unde s-au identificat deficiențele menționate anterior la agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă.

▪ **Neorganizarea evidenței analitice a unor creanțe și datorii**, în sumă estimată de **13.731 mii lei**, respectiv sume deduse de către angajatori din contribuțiile datorate de către aceștia la bugetul asigurărilor pentru șomaj nu sunt evidențiate corespunzător în fișele analitice, iar debitele de recuperat nu sunt evidențiate pe fiecare persoană juridică în parte.

Nu se cunoaște cu exactitate care este **componența nominală** a unor creanțe și datorii raportate de către ANOFM prin situațiile financiare anuale, întrucât, la un număr însemnat de agenții teritoriale din subordinea sa, nu există corespondență între evidența sintetică și cea analitică, înregistrându-se diferențe între cele două evidențe.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

▪ **Nefundamentarea și neurmărirea de către ANOFM, prin direcțiile de specialitate, a indicatorilor raportați** prin Bilanțul de ocupare pentru anul 2015 privind activitatea agențiilor teritoriale, precum și a indicatorilor fizici din Programul de ocupare a forței de muncă. Detaliat, în anul 2015, situația se prezintă astfel:

- numărul de șomeri prevăzuți să participe la programe de formare profesională a fost aproape în totalitate realizat (99,52%), însă au absolvit doar 72,32 %, din care numai 22,64 % au fost încadrați în muncă;
- din cele 157 ocupații/meserii pentru care s-au organizat cursuri de formare profesională, pentru 55 ocupații/meserii (35 % din total), la care au participat 8.815 persoane, nu au existat locuri de muncă vacante;
- nu se monitorizează locurile de muncă vacante raportate de către angajatori, întrucât, s-au încadrat 3.060 de persoane fără ca acestea să fie raportate ca fiind vacante;
- nu au fost prezentate eforturile financiare pe fiecare dintre măsurile active pentru ocuparea forței de muncă, pe clasificarea indicatorilor, cu indicarea capitolului și titlului de la care s-au efectuat plăți.

Programul de ocupare a forței de muncă a cuprins în anul 2015 măsuri pentru realizarea obiectivelor în domeniul de activitate al ANOFM, iar prin **Planul național de formare profesională** s-a stabilit modalitatea de realizare a programului. Aceste documente se adoptă anual la nivelul ANOFM și sunt aprobate de ministrul muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice.

Bilanțul de ocupare reprezintă documentul întocmit de către ANOFM la finele fiecărui an, prin care se evidențiază efectele măsurilor de stimulare a ocupării realizate în perioada respectivă.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Punctul de vedere al entității auditate

De menționat că, ordonatorul principal de credite, ANOFM, nu a exprimat puncte de vedere divergente față de abaterile identificate la nivelul acestuia de către echipa de audit/control de la nivel central.

Recomandările formulate pentru eliminarea deficiențelor prezentate anterior sunt, în principal, următoarele:

➔ Urmărirea execuției bugetului pentru asigurărilor pentru șomaj astfel încât la finele exercițiului financiar să se asigure respectarea prevederilor legale în vigoare privind regularizarea din excedentul realizat în anul curent a eventualelor deficite din anii precedenți, precum și acoperirea din excedentul anului 2015 a deficitului din anul 2013, pentru a se evita plata unor dobânzi trezoreriei statului pentru împrumuturi care trebuiau acoperite din excedent.

➔ Identificarea beneficiarilor de indemnizații de șomaj, care au realizat venituri peste limita legală, au încasat drepturi sub formă de pensii sau indemnizație pentru creșterea copilului, contrar prevederilor legale, stabilirea întinderii prejudiciului și evidențierea în contabilitate, recuperarea plăților nelegale, virarea sumelor recuperate la buget, efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare.

➔ Stabilirea persoanelor răspunzătoare pentru nerecuperarea în termenul legal de prescripție a unor debite, recuperarea sumelor conform cu legislația în vigoare, virarea sumelor recuperate la buget pe măsura recuperării, înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice și actualizarea procedurii operaționale în domeniul executării și recuperării debitelor având în vedere și modificările legislative apărute ulterior emiterii acesteia.

➔ Extinderea verificărilor în vederea identificării cazurilor în care s-au efectuat plăți necuvenite sub formă de subvenții acordate unor angajatori pentru persoane care au încasat în același timp și venituri sub formă de pensii, de primă de instalare/de încadrare, precum și subvenții pentru angajarea absolvenților instituțiilor de învățământ.

➔ Monitorizarea de către ANOFM a modului de punere în aplicare, de către entitățile subordonate, a actelor administrative emise de ordonatorul principal de credite, recuperarea plăților nelegale pentru servicii juridice și de consultanță, conform cu legislația în vigoare, virarea sumelor recuperate la buget pe măsura recuperării și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice.

➔ Identificarea cazurilor în care s-au efectuat plăți necuvenite prin nerespectarea de către unii angajatori a obligativității legale de a menține raporturile de muncă ale șomerilor timp de 18 luni și nu numai pe perioada în care se încasează efectiv subvenția, respectiv de 12 luni.

➔ Analizarea situațiilor financiare întocmite de entitățile din subordine, cu privire la creanțele de încasat și monitorizarea activității desfășurate de către agențiile teritoriale privind recuperarea debitelor, inclusiv modul de aplicare a măsurilor asigurătorii.

Recuperarea, în condițiile legii, a debitelor prescrise pentru care dreptul entității de a solicita recuperarea sumele de la debitori nu mai poate fi exercitat, în termenul legal de prescripție.

➔ Clarificarea și identificarea apartenenței sumelor încasate de la instituțiile competente europene, cu respectarea prevederilor legale și a Regulamentelor europene, precum și continuarea demersurilor către Ministerul Finanțelor Publice pentru asigurarea cadrului tehnic în vederea regularizării și virării acestor sume către bugetul general consolidat.

➔ Clarificarea situației bunurilor din patrimoniul entităților teritoriale subordonate constituite din imobile și terenurile aferente, corectarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor eronate aferente acestor bunuri, înregistrarea în conturi corespunzător situației juridice a acestor bunuri și asigurarea raportării în situațiile financiare centralizate la finele exercițiului financiar a unor date reale și exacte cu privire la activele fixe corporale compuse din terenuri și clădiri.

➔ Organizarea evidenței analitice a conturilor de datorii și creanțe raportate prin situațiile financiare centralizate ale ANOFM, conform cu legislația în vigoare și asigurarea corespondenței acestora cu evidența sintetică la toate entitățile din subordine.

➔ Corelarea indicatorilor raportați prin Programul de ocupare a forței de muncă, Planul național de formare profesională și Bilanțul de ocupare, precum și întreprinderea demersurilor legale pentru a se asigura:

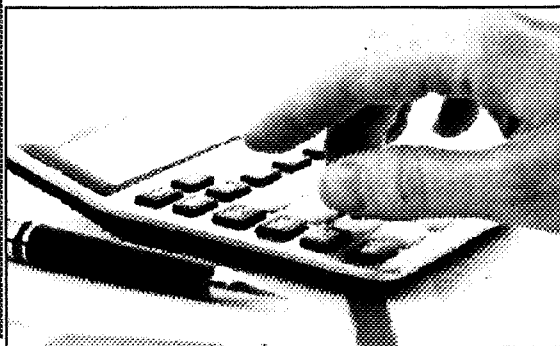
- creșterea numărului de persoane care ocupă un loc de muncă în meseria/ocupația pentru care acestea au absolvit cursuri de formare profesională, în scopul utilizării eficiente a fondurilor alocate cu această destinație;

- corelarea ocupațiilor/meseriilor pentru care se organizează cursuri de formare profesională în situația în care nu există locuri de muncă vacante pentru care s-au organizat aceste cursuri, astfel încât fondurile alocate în acest sens să asigure stimularea creării locurilor de muncă;

- intensificarea controalelor efectuate privind locurile de muncă vacante declarate de către angajatori și verificarea corespondenței acestora cu cursurile de formare profesională de care beneficiază șomerii, pentru a evita alocarea de fonduri publice pentru ocupații/meserii care nu sunt solicitate de către angajatori;

- raportarea sumelor alocate pe fiecare dintre măsurile pentru stimularea ocupării forței de muncă (măsurile active) destinate stimulării ocupării forței de muncă, pentru a asigura o transparență mai mare a plăților efectuate în acest sens, cuprinse în contul de execuție bugetară.

7. Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Constatările, concluziile și recomandările rezultate în urma misiunilor de audit financiar din anii anteriori s-au concretizat în emiterea de decizii de către Curtea de Conturi a României în vederea remedierii deficiențelor constatate.

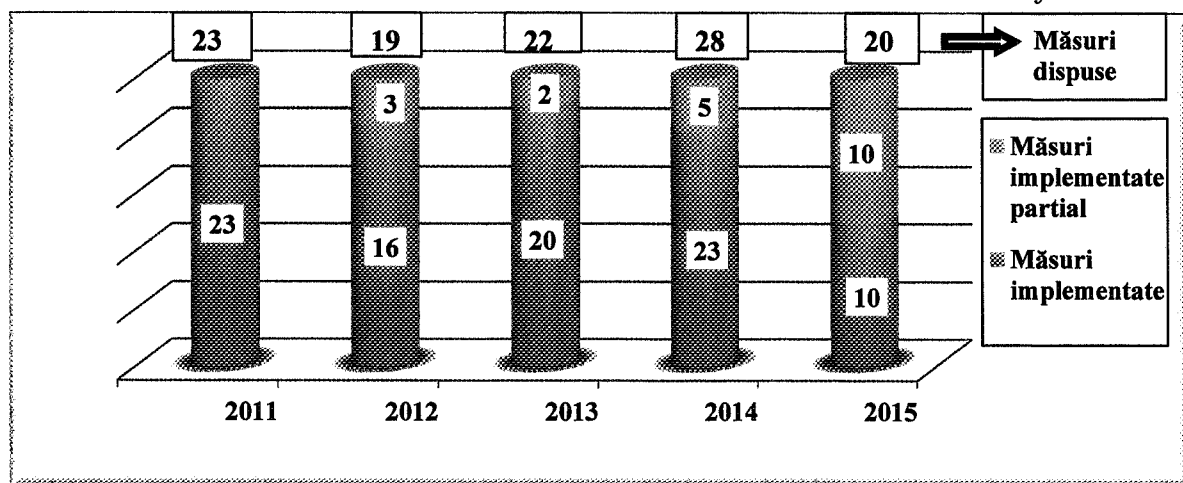
La finalizarea misiunii de audit financiar de la nivelul ANOFM, echipa de audit de la nivel central a verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de către Curtea de Conturi prin cinci decizii emise în anii anteriori și pentru care ANOFM a implementat parțial măsurile dispuse.

Cu ocazia verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, s-a constatat un **grad mediu de 82% de implementare** de către ANOFM a măsurilor Curții de Conturi, compus din:

- Decizia din anul 2011 a fost dusă integral la îndeplinire, cele 23 măsuri dispuse au fost implementate în totalitate;
- Decizia din anul 2012 a avut un grad de implementare de 84 %, adică din cele 19 măsuri dispuse au fost duse la îndeplinire 16 măsuri;
- Decizia din anul 2013 a avut un grad de implementare de 91%, adică din cele 22 măsuri dispuse au fost duse la îndeplinire 20 măsuri;
- Decizia din anul 2014 a avut un grad de implementare de 82%, adică din cele 28 măsuri dispuse au fost duse la îndeplinire 23 măsuri;
- Decizia din anul 2015 a avut un grad de implementare de 50%, adică din 20 măsuri dispuse s-au dus la îndeplinire 10 măsuri.

Grafic, situația celor cinci decizii verificate, pe fiecare an în parte, se prezintă astfel:

Graficul nr. 11

Pentru cele cinci decizii verificate de către departament, menționate anterior, potrivit cadrului legal, au fost stabilite de către entități prejudicii în sumă de **11.796 mii lei**, iar până la data finalizării misiunii de audit din anul 2016 **s-a recuperat suma totală de 5.814 mii lei**, reprezentând **circa jumătate** din suma stabilită de entitate.

Urmare **receptivității și preocupării conducerii entităților s-a înregistrat un grad ridicat de recuperare a sumelor** de la beneficiari, cu toate că **recuperarea se realizează în perioade mai lungi de timp**, întrucât este supusă limitărilor legale, respectiv **doar 1/3 din drepturile cuvenite lunar**.

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost implementate, sunt următoarele:

- **nerecuperarea integrală a prejudiciilor consemnate în actele de control/audit încheiate în anii anteriori**, ceea ce atrage urmărirea în continuare a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie;
- **unele măsuri au fost contestate în instanță**, iar până la data misiunii de audit a contului de execuție pe anul 2015, instanțele de judecată nu s-au pronunțat în spețele respective, dar cu toate acestea, în anumite cazuri, au fost deja adoptate unele măsuri pentru intrarea în legalitate.

Impactul pe care l-au avut măsurile dispuse prin decizii asupra activității entității verificate

➤ **obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc.** prin adoptarea unor măsuri care se concretizează în:

- **modificarea actelor normative de organizare și funcționare ale ANOFM prin înființarea unui serviciu distinct la nivelul ANOFM denumit *Serviciul control și recuperare debite* și introducerea în sarcina acestui serviciu a atribuției de *monitorizare a activității de executare silită* (HG nr. 810/2015 pentru modificarea și completarea Statutului Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, aprobat prin HG nr. 1610/2006);**

- **recuperarea și virarea la bugetele corespunzătoare a sumelor acordate nelegal prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor legale.**

➤ **îmbunătățirea activității entității verificate, din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane prin adoptarea unor măsuri prin care să se asigure:**

- **cuprinderea în proiectul de buget pentru anul 2016 numai a obiectivelor de investiții de natura reparațiilor capitale pentru care documentațiile de avizare a lucrărilor de intervenții la construcțiile existente au fost aprobate de ordonatorul principal de credite;**

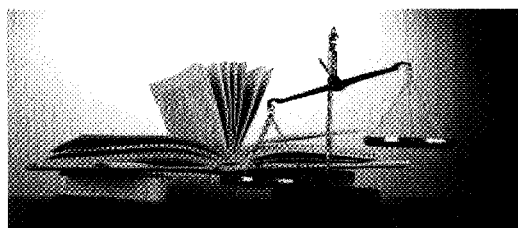
- **raportarea în contul de execuție bugetară a angajamentelor legale de plătit în concordanță cu datoriile entității raportate la finele anului, coroborat cu creditele bugetare aprobate. De asemenea, s-a organizat evidența creditelor bugetare aprobate, a angajamentelor bugetare și legale aferente bugetului asigurărilor pentru șomaj;**

- elaborarea și aprobarea **monografiei contabile și a planului de conturi detaliat**, aplicat de către structurile teritoriale ale ANOFM;
- raportarea corectă prin situațiile financiare anuale a debitelor aferente unor societăți comerciale radiate, care nu mai pot fi recuperate de către agențiile teritoriale;
- raportarea în evidența financiar-contabilă a unor datorii care nu sunt prescrise la finele exercițiului financiar și corespund realității;

➤ **îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților prin adoptarea unor măsuri concretizate în:**

- transmiterea bunurilor din patrimoniul ANOFM în patrimoniul agențiilor pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București s-a realizat în baza ordinelor emise de către președintele ANOFM.

8. OPINIA DE AUDIT

Standardele profesionale și liniile directoare sunt esențiale pentru credibilitatea, calitatea și profesionalismul auditului în sectorul public. Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI-uri), elaborate de Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) promovează un audit independent și eficient și sprijină membrii INTOSAI în dezvoltarea propriilor abordări profesionale, în conformitate cu propriile mandate și cu legile și reglementările naționale.

Pentru a aborda principiile-cheie legate de auditul situațiilor financiare în sectorul public a fost elaborat și aprobat ISSAI 200 - *Principiile Fundamentale ale Auditului Financiar* de către INTOSAI.

Potrivit acestuia, scopul unui audit al situațiilor financiare este să îmbunătățească gradul de încredere al utilizatorilor vizați de situațiile financiare. Acest lucru este obținut prin exprimarea unei opinii de către auditor cu privire la măsura în care situațiile financiare sunt întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil, sau - în cazul situațiilor financiare întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară de prezentare fidelă - dacă situațiile financiare prezintă cu fidelitate, sub toate aspectele semnificative, sau oferă o imagine fidelă și corectă, în conformitate cu cadrul de raportare. Un audit efectuat în conformitate cu standardele bazate pe Principiile Fundamentale INTOSAI pentru Auditul Financiar și cerințele etice relevante va permite auditorului să exprime o astfel de opinie.

Auditorul trebuie să formuleze o opinie pe baza evaluării concluziilor trase de pe urma probelor de audit obținute, cu privire la măsura în care situațiile financiare sunt întocmite, în conformitate cu cadrul general de raportare aplicabil. Opinia trebuie să fie exprimată în mod clar prin intermediul unui raport scris, care descrie, de asemenea, baza pentru acea opinie.

Pentru formarea unei opinii, auditorul trebuie să ajungă la o concluzie cu privire la asigurarea rezonabilă obținută privind măsura în care situațiile financiare, luate ca ansamblu, nu conțin denaturări semnificative, cauzate de fraudă sau eroare.

În vederea formării unei opinii asupra situațiilor financiare, auditul trebuie să concluzioneze dacă pe baza probelor colectate poate oferi o asigurare rezonabilă că situațiile financiare luate în ansamblul lor nu conțin denaturări semnificative, iar modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli al entității verificate sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Auditul evaluează efectul pe care îl pot avea denaturările identificate asupra opiniei de audit, precum și efectul denaturărilor rămase necorectate, asupra situațiilor financiare.

Opinia de audit este o declarație scurtă, clară și explicită referitoare la concluziile generale privind situațiile financiare și furnizează o asigurare rezonabilă că situațiile financiare auditate oferă o imagine fidelă și reală a situației financiare a entității, în conformitate cu principiile contabile acceptate.

Întrucât valoarea prejudiciilor se încadrează sub nivelul pragului de semnificație, opinia de audit pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj este **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, deoarece la nivelul ANOFM, în mod operativ, s-au efectuat demersuri în sensul corectării unora dintre erori și recuperării unor prejudicii.

Pentru remedierea deficiențelor identificate potrivit *Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*, au fost emise decizii ca urmare a misiunilor de audit și control prin care s-au dispus un număr total de 114 măsuri din care 13 măsuri în sarcina ordonatorului principal de credite, ANOFM și 111 măsuri au fost dispuse de către camerele de conturi teritoriale pentru agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă și centrele regionale pentru formarea profesională a adulților.

ȘEF DEPARTAMENT V
CONSILIER DE CONTURI

Conf.univ.dr. IOAN HURJUI